

De hobu-scholen staan in volle belangstelling in het kader van het nieuwe dekreet. Pagina 3. (foto Rob Stevens)

Jongerenmars voor werk en tegen racisme op 24 oktober in Brussel

Groei kreëert geen werk

Er rommelt wat in de Belgische samenleving. De donderwolven van een zware economische crisis zijn dreigend nabij. De nieuwe jongerenmars — voor werk, en ditmaal ook tegen racisme en fascisme — is een niet mis te verstaan teken aan de wand. Veto steedt aan dit initiatief deze week dan ook uitgebreid aandacht. Zie verder op de pagina's 7, 8 en 9.

Van paniek kan nog niet gesproken worden, maar toch valt overal een groeiende ongerustheid te bespeuren. Vandaar ook dat alle aandacht toegespitst wordt op de besprekingen rond een nieuw sociaal pakt. Premier Dehaene heeft met het sociaal pakt drie doelstellingen voor ogen: de vrijwaring van de concurrentiekracht van

de bedrijven, de sanering van de sociale zekerheid en de bevordering van de werkgelegenheid. De werkloosheid is een van de belangrijke en delicate aspecten van het hele probleem. Meer werklozen betekent meer beroep doen op de sociale zekerheid en dus een toename van het tekort. Is er een oplossing? Hebben we morgen nog werk?

Over het feit dat de toestand er niet al te rooskleurig uit ziet, bestaat weinig twijfel. De Belgische politiek en media bruisen van alarmkreten. Ook het gros van de bevolking dat zich niet rechtstreeks bedreigd voelt door de actuele economische situatie kan niet omhien de cijfers die overal opduiken.

Negatief

Er zijn in ons land momenteel zo'n 1,1 miljoen uitkeringsgerechtigden, bijna een vierde van de beroepsbevolking. In tegenstelling tot de meeste cijfers die gepubliceerd worden, zijn hierbij ook de tijdelijk werklozen, brugpensioneerden en mensen uit werkstellingsprogramma's gerekend. Bovendien is zo'n 53 procent van het totaal aantal werklozen langdurig werkloos: dat zijn mensen die het al langer dan een jaar zonder werk moeten stellen. Een cijfer dat enorm hoog ligt als men het bekijkt in de context van de EG: enkel Italië, Spanje en Ierland doen het nog slechter. De andere statistieken die overal opduiken kunnen dit negatieve beeld enkel bevestigen.

In een interview met Humo (30/9) verklaarde Roger Blanpain, professor arbeidsrecht aan de KU Leuven, dat

maar liefst vijftig tot zestig procent van alle bestaande banen onder druk komen te staan. Volgens Blanpain zijn we op een cruciaal knooppunt gekomen en moeten we ons fundamenteel bezinnen over de vraag welke weg we willen inslaan. We dreigen af te stevenen op het Amerikaans systeem, waar een onverbiddelijke kloof is tussen een kleine, rijke bovenlaag en een schrikwekkend groot deel van de bevolking dat onder de armoedegrens leeft, met daartussen de rest van de burgers als buffer.

Enkel de creatieve jobs — waarmee Blanpain niet op de kunstsektor duidt, maar op de leidinggevende mensen in het bedrijfsleven — zullen het nog goed doen in een economie die zich meer en meer zal toespitsen op een groeiende internationalisatie. Er blijken nu al firma's te zijn die zelfs al hun boekhouding laten doen in de lage loonlanden. Blanpain hamert ook op het onderwijs: "Onze kinderen leren in de kleuterklas met gekruiste armen te zitten en dat model gaat voort tot aan de universiteit." (Humo, 30/9) Ons systeem heeft dringend nood aan creatieve arbeidskrachten en het onderwijs zou iets meer mogen doen aan het gebrek aan assertiviteit en kritische geest, volgens Blanpain.

In de Ridderstraat in Leuven bestaat er al een tiental jaren een trefcentrum voor werkzoekenden; de vzw De Lage Drempeel organiseert cursussen en wil daarnaast een praat- en ontmoetingsruimte zijn. Volgens Ivan Truijens van de vzw is de werkloosheidsproblematiek nog steeds een maatschappelijk taboe. Een werkzoekende wordt nog te vaak beschouwd als schuldig aan zijn eigen situatie, alhoewel het probleem nu langzamerhand meer erkend wordt. "Je moet de mensen echt uit hun schelp halen en drempeelverlagend werken. Uit zichzelf praten de mensen er niet vaak over. Bovendien maken we momenteel zo'n periode mee van sfeer-
vervolg op pag. 8

Licht Leuven niet meer met Henri Van de Velde?

De stallenbouwers en de specialist

Tussen de Diestestraat en de Rijschoolstraat ligt een gigantisch monument te verkrotten. De oude technische school van Belgisch meest vermaarde architect Henri van de Velde is een meesterwerk van het Modernisme. Volgend jaar is het tien jaar geleden dat het Rito, het Rijks Instituut voor Technisch Onderwijs, eruit verdween en het gebouw leeg kwam te staan. Intussen werd het op een haar na van de sloophamer gered. En binnenkort krijgt de stadsbibliotheek daar haar nieuwe steek.

Het Rito-komplex is in de jaren dertig gebouwd in opdracht van de stad Leuven. Het huisvestte toen het Sito, het Stedelijk Instituut voor Technisch Onderwijs. Op het einde van de jaren zeventig werd het voor één symbolisch frank verkocht aan de nationale overheid, omdat het voor de stad Leuven een financiële last vormde.

overheid om het gebouw van de sloop te redden. Uiteindelijk hebben we dan ons hele dossier aan de stad Leuven overhandigd.

Op dat ogenblik was de polemiek over het gebouw goed op gang gekomen. Ook de Leuvense SP maakte vanuit de oppositie haar standpunt duidelijk. De Leuvense afdeling van het CSC, zeg maar de culturele vleugel van de SP, verspreide zelfs een krantje om de bevolking te informeren. Jo Stulens van het CSC leidde dat project.

Stulens: «Het probleem was dat de Leuvense bevolking niet de noodzaak voelde om het gebouw te beschermen. De meeste mensen vonden het gewoon lelijk. Ten eerste staat het er volkomen verwaarloosd bij. En ten tweede zijn mensen niet zo makkelijk warm te maken voor dit soort van architectuur. Ze vinden het maar een blokkendoos. Maar daar mag je je beleid toch niet naar richten? Het stadsbestuur, met burgemeester Vansina op kop, vindt bijvoorbeeld dat kunst oud moet zijn, een gotisch of barok gebouw en dan liefst nog een kerk. Uiteraard moeten die monumenten beschermd worden, maar dat hedendaagse architectuur net zo belangrijk kan zijn, dat gaat er blijkbaar niet in.»

Druk

Het stadsbestuur heeft het gebouw recent teruggekocht. Schepen Massart stelde toen voor om iets met het gebouw te doen. Er was toen onder meer nood aan een nieuw onderdak voor het Ministerie van Financiën. Het project werd toevertrouwd aan de architectenburo's Stabo en Formanova. Het eerste is eigendom van de Boerenbond. De naam staat trouwens voor Stallenbouw, wat al veel vertelt over de houding van het stadsbestuur tegenover het hedendaagse deel van ons cultureel patrimonium. Formanova is een buro van CVP-signatuur. Eén van de architecten is een zekere Feyfer, broer van een Leuvense CVP-gemeenteraadslid en zelf raadslid in Oud-Heverlee. Die twee buro's hebben dan Stafop opgericht, een tijdelijk samenwerkingsverband.

De plannen die Stafop uiteindelijk afleverde waren ronduit desastreus. Ze kwamen in feite neer op de totale afbraak van het gebouw, met behoud van de beide gevels in de Diestse- en de Rijschoolstraat. Architectuurprofessor Luk Verpoest heeft de plannen kunnen inkijken, en heeft meteen aan de alarmbel getrokken.

Verpoest: «Ik heb toen met drie andere mensen het comité Henri van de Velde opgericht, bedoeld om discussie uit te lokken over het belang van dit gebouw. Twee van ons wilden anoniem blijven, en doen dat nog steeds. Het zijn twee ambtenaren die hun naam niet durfden te zetten onder een akte die gericht was tegen een initiatief van de stedelijke overheid. Dat geeft natuurlijk al meteen aan hoe dit hele dossier gepolitiseerd is.»

Waanzinig

«We hebben een petitie-akte op het getouw gezet om het Rito te redden. We namen contact op met collega's en andere belangstellenden in binnen- en buitenland, en dat heeft enorm veel reacties losgewekt. De meest markante was wel de interpellatie in het Nederlandse parlement van de minister van cultuur. Hij werd door een parlements lid gevraagd om druk uit te oefenen op de Belgische

Lade

«Maar ook binnen de SP bestond die discussie. Er werd gedacht aan een referendum onder de partijleden om te beslissen of het Rito wel of niet mocht worden afgebroken. Dat is toch waanzinnig? Mooi of lelijk zijn hier geen relevante categorieën. Alle specialisten zijn het erover eens dat het een historisch belangrijk gebouw is.»

«De eerste persreactie kwam van Knack dat een artikel publiceerde onder de titel 'Licht Leuven met Henri Van de Velde?'. Uiteindelijk hebben we Frank Vandenbroecke bij de discussie betrokken, en intussen was ook Monumenten en Landschappen, op eigen initiatief, gestart met de procedure om het gebouw te beschermen. De aandacht was dus op het gebouw gevestigd, en zo was het voorlopig gered. En dat is zeker de verdienste van professor Verpoest.»

Zowel Stulens als Verpoest merken op dat het lang duurde vooraleer de discussie over de toekomst van het gebouw in het openbaar gevoerd werd.

Verpoest: «De stad Leuven heeft hier een gebouw met uitzonderlijke kwaliteiten. Dat zeg ik niet alleen omdat ik liefhebber ben van dit soort architectuur. Iedereen die het gebouw binnentkomt, wordt getroffen door de helderheid van de constructie. Het is een monumentaal gebouw, en het heeft een ongelofelijke klaarheid. Louis Tobback gaf er ooit nog les. En hoewel hij het gebouw niet mooi vond, werkte hij er wel graag in. Het is gewoon een aangenaam gebouw, en er zijn al
vervolg op pag. 2

BINNENIN

VETO

ANDERS DAN ANDERS

Geef ze een hangar en de pret kan niet meer stuk. Fuiven in groten getale kan echter niet meer in Leuven. De grote kringen doen het kleinschaliger, de kleine worden verdronken. En ondertussen trekken wij hier van de Veto "en masse" naar de Sambamba. Het is in ieder geval es iets anders. Poing poing..... p. 4 Op de Klapstukpodia krijgen vanzelfsprekend ook de Belgen hun plaatsje. De buitenlanders zitten op de tribune terwijl de Belgen op het podium vol bewondering kijken naar het autonome meesterwerkje dat zich voor hun ogen voltrekt. Kuwuuuuuuu! Wat dat dan weer met kinjnen te maken heeft, lees je op..... p. 5 Anarchisten in Leuven doen ook andere dingen dan weed roken op hun kot en uit hun neus pulken. Punkconcerten organiseren bijvoorbeeld. Bonds of Friendship op p. 2

GROEP T INGENIEURS MET VISIE
INDUSTRIELE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Blauwput • Vuurkranslaan 4 • 3000 Leuven • Telefoon 016 230850 • Telefax 016 223344

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen), wat overeen komt met ±1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Uitdaging

Pieter De Grise vond het blijkbaar nodig om in de bespreking van het boek van Paul Goossens, 'Relativisten zijn niet recuperabel', de helft van zijn artikel te wijden aan een scheldtirode tegen het marxisme-leninisme. Daarmee verlaagt hij zich tot het niveau van Goossens zelf. Daar waar Paul Goossens in 1968 één van de voormannen was in de strijd tegen de repressieve en ondemocratische universaliteit, is hij nu helemaal van kamp veranderd. Zijn boek was het uit-

hangbord van de alumnidag van de KUL op 9 oktober, en is uitdrukkelijk gericht tegen de progressieve, revolutionaire krachten: het marxisme-leninisme en de PVDA. Nochtans is er op de KUL in essentie niks veranderd: de universaliteit is, net zoals toen in handen van Klerus en het Kapitaal. Van studenteninspraak is er nog altijd geen sprake en de unief leidt de studenten nog steeds op tot kritiekloze zenzens.

De analyses daarentegen die de marxisten toen maakten, blijken meer en meer de juiste te zijn. Ons maatschappelijk systeem, het kapita-

lisme, zit in volle crisis waar het probeert uit te geraken door de werkende bevolking te doen bloeden: afbraak van de sociale zekerheid, inleveringen op het loon, enz... Het huidige sociale pact bijvoorbeeld bereidt een kwasi totale ontmanteling van de sociale zekerheid voor. De bedrijven daarentegen zagen op tien jaar tijd hun winsten verdrievoudigen, maar aan die winst mag niet geraakt worden... in naam van de 'konkurrentiepositie'. Het systeem probeert ook te overleven door de Derde Wereld nog intenser uit te buiten, desnoods met geweld. Denken we maar aan Irak en Somalië, twee landen met rijke olie-reserves, die bezet worden door de VS en Europa. Dit in naam van de 'mensenrechten' natuurlijk. De invoering van het kapitalisme in Oost-Europa en de SU heeft er enkel armoede, ontmanteling van industrie (met een inflatie van gemiddeld 1000 % per jaar), burgeroorlog en openlijke terroristische diktatuur gebracht. Of geloof je nog altijd dat Jeltsin een democraat is?

We dagen Veto dan ook uit om een debat te organiseren tussen Paul Goossens en Ludo Martens, de andere hoofdrolspelers in '68 en voorzitter van de PVDA. Dan kunnen we eens zien

welke ideeën hopeloos verouderd zijn, die van de moegestreden Goossens, die zich prostitueert aan de academische overheid van de KUL, of de ideeën van het marxisme-leninisme.

Voor MLB Geert Goderis *nvdr.*: Bedankt MLB, dat je zelf spontaan nog een illustratie biedt van waar de kritiek in essentie om draaide: het vastzitten van partijen als de PVDA in schema's die zichzelf voorstellen als tijlodoos ("toen" al voorspelden jullie wat er nu gebeurt) en als "de juiste". Daarmee is niks gezegd over het marxisme-leninisme op zich, wel over de manier waarop de PVDA het voorstel en denkt er een patent op te hebben.

Anneke

Op 13 oktober was er weer een 'kopstukkendebat'. Dit keer werd het georganiseerd door de Christen-Democratische Studenten (CDS). Op deze 'kopstukkendebatten' werd in het verleden reeds verschillende keren gerea-greed. MLB protesteerde met klem tegen het uitnodigen van 'kopstuk' en Vlaams-Blokfascist G. Annemans. Ook Pino deed dit reeds enkele malen. De laatste keer echter besloot Pino nog iets verder te gaan. Vanuit het anarchistisch denkkader van deze

Citizen Fish en konsoorten in Sojo Oude punkklassiekers in een nieuw kledje

Donderdag 21 oktober organiseert Genog Leuven een benefietconcert met drie groepen uit het hardcore-circuit: Citizen Fish, Toxic Waste en Bad Influence. We gingen praten met Fille Vanden Berghe van Bonds of Friendship en Jeroen Jolly, die reeds geruime tijd concerten organiseren en alternatieve platen verdelen.

Bonds of Friendship is ontstaan door dat enkele Leuvense jongeren hun passie voor hardcore-muziek en hun politiek engagement actief wilden uiten. Vanuit hun ideeën rond autonome arbeid en kleinschaligheid richtten ze een distributiedienst op die zich manifesteerde in het verdelen van alternatieve platen en tijdschriften uit het punk-hardcore-circuit.

vast geïnterviewd omwille van hun politieke activiteiten, minder dan om hun muziekstijl.

Door veelvuldig contact met initiatieven over heel de wereld werden de leden van Bonds of Friendship nog gestimuleerd in hun activiteiten. Er werden verschillende optredens georganiseerd die gekenmerkt waren door een 'kameraadschappelijke' sfeer. "Hier staan geen idolen op een podium, die zich beter voelen dan het publiek, maar de barrière tussen de muzikanten en de concertgangers wordt zoveel mogelijk weggenomen. Zo straalt er iets van de boodschap uit", vertelt Jeroen Jolly.

Die boodschap richt zich vooral tegen het huidige economisch bestel en de grote platenlabels, die zich vertrekken door muziek te beschouwen als een consumptieartikel dat zoveel mogelijk winst moet opleveren. "Wanneer je voor een grote platenfirma tekent, verlies je als muzikant je vrijheid en hou je dit kapitalistisch systeem in stand", stelt Jolly. Daarom verkiezen

zij groepen die in zelfbeheer platen uitbrengen, verdelen ze zelf op een alternatieve wijze muziek en geven zo op hun eigen manier gestalte aan hun ideeën omtrent kleinschaligheid en de decentralisatie van de economie.

Het is nu net de hardcore waar Vanden Berghe en Jolly zichzelf en hun visie in terugvinden. Terwijl de punk-hardcore oorspronkelijk kwa stijl nogal beperkt was, begonnen veel groepen nu te eksperimenteren met ska, reggae- en dubinvloeden. Misschien voelen ze zich aangesproken door de revolutionaire 'message' van de rasta's. Bonds of Friendship tracht zijn concerten ook om te toveren tot happenings, waar muziek vermeld wordt met teater en poëzie en plaats is voor veganistische hapjes, infostands en platenverkoop.

Vonk

Naar het benefietconcert van Genog komen drie groepen uit het klassieke punkmilieu, die evolueerden naar meer 'geknutselde' muziek — eksperimenteren met zo weinig mogelijk middelen — met meer geavanceerde teksten. Als smaakbrenger wordt het Antwerpse Bad Influence

voorgeschied dat al tien jaar krachtige, meeslepende, passionale muziek brengt. Daarna wordt het podium vrijgemaakt voor de retinie van de Noordse punkband Toxic Waste. Zij maakten vroeger deel uit van het Waarde-kollektief, dat de Britten uit Noord-Ierland weg wou en streefde naar autonome gemeenschappen in anarchistische zin. Daardoor kwamen ze in konflikt met zowel de Engelse overheid als het IRA.

Als laatste treedt Citizen Fish aan, een vrij jonge groep die groeide uit de punkklassiekers Subhumans en Culture Shock. Zij evolueerden zowel inhoudelijk als muzikaal van puur om het heen schoppen tot een meer doordachte manier van met muziek en politiek omgaan, genuanceerder en persoonlijker. Door hun mengeling van hardcore met dansbare dub-reggae en ska en hun van energie bruisende concerten slagen ze er telkens in de vonk naar het publiek te doen overslaan. "Er wordt hier niet agressief gedanst, iedereen moet de kans krijgen om plezier te hebben", wordt ons verzekerd. Met of zonder badschuim?

Steven Neiryck
Het concert gaat door op 21 oktober in Sojo (Kessel-Lo). Kaarten kosten 250 en 280 frank.

De stallen

vervolg van pag. 1

zoveel mislukkingen gebouwd in Leuven. Neem nu dat monster van de Kredietbank op het Ladeuzeplein, of het protserige ABB-gebouw bij het station. En dan vertourwt de stad het Rito toe aan mensen die het willen slopen. Bovendien was er een nieuw onderzoek nodig voor de bibliotheek en het stadsarchief, en het Rito heeft daarvoor een ideale ligging.

«Uiteindelijk heeft het stadsbestuur dan toch de beslissing genomen om het gebouw die twee nieuwe functies te geven. Er werd een werkopdracht gegeven aan de Antwerpse architect George Baines. Een grote naam, een prima keuze voor de renovatie van dit gebouw. Die man heeft toen een vier-tal maanden gewerkt aan een studie, en het resultaat is een project dat aan alle eisen voldoet. Maar die plannen liggen nu ergens in een lade in het stadhuis, en niemand weet wat er nu zal gebeuren. Die situatie is toch frap-pant. Leuven brengt haar bibliotheek onder in een schitterend gebouw, met een ideale ligging in het centrum van de stad, en geeft een opdracht aan een toparchitect. Maar waarom lees je daar niets over? Waarom wordt dat niet publiek gemaakt?»

Onderdak

Daar heeft Jo Stulens zo zijn mening over: "De plannen van Baines zijn inderdaad nooit naar buiten gebracht. Ze waren gewoon te goed. Er hing een prijskaartje aan van twee-honderdveertig miljoen, zonder BTW, erelonen of meubilair. Als iemand dat aan de grote klok hangt, dan kan de stad niet meer terug. Het draait allemaal rond de kwestie van openbaar-hed van bestuur. Als iedereen van-

groepering zijn partijen als VLD, CVP en zelfs SP (sic) weinig beter dan het Vlaams Blok. Zij nemen immers zonder schroom stukken van het gedachtegoed van het Blok over.

Pino wil strijden voor een basisdemocratische samenleving. Dit is een samenleving die gestuurd wordt vanuit de basis zelf, een maatschappij zonder staat. Het is een systeem dat gekenmerkt wordt doordat het funktioneert van onder naar boven in plaats van omgekeerd.

Sommige mensen kunnen dit een onhaalbaar doel vinden. Het zal al-lessins niet gemakkelijk zijn. Beslis-singen overlaten aan anderen is heel wat gemakkelijker, alleen al omdat we gewoon zijn dat te doen, en niet gewoon zijn zelf beslissingen te nemen. We hebben echter de ervaring dat we beslissingen best niet overlaten aan anderen omdat we hoe dan ook bedrogen worden. Echte veranderingen kunnen immers niet gebeuren binnen een parlement, maar slechts bij de mensen zelf. Daarom wil Pino werken aan bewustwording en bewustmaking van en strijden voor een basisdemocratie.

Namens Pino
E. Deeme

Euvel

De academische overheid blijft volhouden in de boosheid. Ondanks alle beloften de studenten als een volwaardige gesprekspartner te beschouwen en de autonomie van Isoli te vrijwaren, heeft ze nu de euvelle moed gehad om het uithangbord van het Isoli-centrum weg te halen. Zomaar. Toen de vrijgestelde om uitleg vroeg, antwoordde Cammaor lakoniek: "Isoli bestaat toch niet meer?" Ah ja?

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
☎ 016/22.44.38
☎ 016/22.04.66
Jaargang 20
nr. 5
18 oktober 1993

Ver. uitg. Karen De Pooter,
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven

Hoofdredactie:
Kris Jacobs

Redaktiesekretaris:
Karen De Pooter

Redactie: Karel De Weerd, Serge Franchoo, Jeroen Overstijns, Steven Van Garsse
Doka: Els Castellein, Steven Neiryck, Rob Stevens, Dieter Telemans
Tekeningen: Nix, Dipie Layout en vormgeving: Els Cornelis, Pieter 'hmm' De Grise, Filip De Keukeleere, Karen De Pooter, Serge Franchoo, Kris Jacobs, Jeroen Overstijns, Raf Uten, Hans Vandanebele, Steven Van Garsse
Medewerkers: Pieter 'toog' Ballon, Petra Berten, Els Cornelis, Pieter De Grise, Dirk Delmartino, Filip De Keukeleere, Henk Dheedene, Jos Kuipers, Steven Neiryck, Bart Pinxten, Raf Uten, Pieter Vandekerckhove, Philippe Van Linthout, Helga Van Loo

Eindredactie: Karen De Pooter
en Steven Van Garsse

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Nevada Brussel
Oplage 9000 eksemplaren
ISSN-nummer 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 600fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Agenda en Ad Valvas ten laatste vrijdag voor verschijnen om 18.00 uur op het redaktieadres bezorgen

Redactievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00u

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal — 1 Kleinburgerlijke protestbeweging 2 Zangstuk — Weerspannig persoon 3 Watervogel — Mestvocht — Getal 4 Pers. vzw. — Welpenleider 5 Wijnsoort — Schiet te kort 6 Frans komponist — Orgaan 7 Eenheid van capaciteit — Lyrisch drama 8 Voorzetsel — Holte — Gezichtseinder 9 Muize van het minnedicht — Hoofdstad van Letland 10 Zich in evenwicht houden.

Vertikaal — 1 Schaker van Helena — Snavel 2 Goddelijke openbaring — Vogel 3 Nachtroofvogel — Waardeloos gedeelte (van korenaren) — Hoe-wel 4 Bepestiging — Amerikaanse stad 5 Pers. vzw. — Gezel van Sirius 6 Laan — Oudromeinse munt 7 Europees land — Europees eiland 8 Antimoon — Blijk van genegenheid — Maak verliefde geluidjes 9 Klap — Buigzame 10 Profeet — Kunstwerk.

Door Filip De Keukeleere

Rationalisatie in het Hobu

Vele kleintjes maken één groot

Voor wie na het secundair onderwijs naar de universiteit wil, is de keuze betrekkelijk simpel. Hij of zij kan kiezen tussen een beperkt aantal uniefs met een min of meer overzichtelijk pakket van studierichtingen. De student die naar het Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit (Hobu) gaat, heeft het stukken moeilijker: op dit moment zijn er in Vlaanderen maar liefst 169, vaak erg kleine, hogescholen en de afstudeerrichtingen in het hoger onderwijs zijn goed voor 1229 verschillende diploma's.

Onduidelijkheid en versnippering troef dus. Een nieuw dekreet van Vlaams Onderwijsminister Luc Van den Bossche (SP) waarvan kortgeleden het voorontwerp verscheen, moet daar verandering in brengen. Dit dekreet voorziet in een ingrijpende herstructurering van het Hobu, waarmee het aanzien van heel het hoger onderwijs in Vlaanderen grondig zal veranderen. Schaalvergroting is het sleutelwoord: via onderlinge fusies wil men komen tot hogescholen met zo'n vijfduizend studenten, die liefst een hele waaier van disciplines aanbieden.

Voorwaarts

Budgettair is dat alleszins een goeie zaak voor de overheid. Versnippering betekent immers verspilling en financiering door een enveloppesysteem is eenvoudiger met minder scholen. Op kwalitatief gebied doet men een berekenende gok: de voordelen van concentratie en multidisciplinariteit staan tegenover het risico van mastodontscholen en overvolkte klassen.

De overheid legt de fusies bovendien niet op, maar bewerkstelligt ze door financiële incentives. Hogescholen van vier- tot vijfduizend studenten krijgen voortaan het meeste geld, zo eenvoudig is dat.

De 135 hogescholen van het korte type (Hokt), de 26 van het lange type (Holt) en de 14 kunsthogescholen zouden op die manier samensmelten tot een dertigtal instellingen. Het hoeft geen betoog dat deze nieuwe hogescholen een stuk beter gewapend zullen zijn om met de universiteiten te konkurseren.

De aspecten van het op handen zijnde dekreet die de meeste studentenbeweging het minst bezighouden, zijn de studenteninspraak in de hogescholen, de sociale sector voor het Hobu en de soepelere overgangen tussen unief en Hobu (zie artikel "Het subtiel onderscheid").

Op het gebied van de inspraak in het bestuur zet dit dekreet alvast een belangrijke stap voorwaarts. In elke hogeschool komt er een studententraditie en de studenten moeten zowel in de departementen als de academische raad vertegenwoordigd worden. Dit belooft een hele karwei te worden. Het Hobu heeft immers geen traditie op het vlak van studenteninspraak en ook vandaag bestaat er weinig animo onder de hogeschoolstudenten om een serieuze, autonome studentenbeweging uit de grond te

stempelen. Het nieuwe dekreet wil echter duidelijk een einde maken aan het Hobu als louter verlengstuk van het secundair onderwijs en wil het integendeel uitbouwen tot een volwaardig alternatief voor en partner van de universiteiten. Zowel mentaal als in de praktijk zullen de hogeschoolstudenten zich aan deze situatie dienen aan te passen. Het kan de kracht van de hele Vlaamse studentenbeweging alleen maar ten goede komen.

Een sociale sector voor het Hobu zit, anders dan aangekondigd, niet in het dekreet. De hogeschoolstudenten krijgen dus nog altijd geen geld voor bijvoorbeeld goedkope maaltijden en huisvesting. Zulke zaken zijn nochtans hard nodig, aangezien studies

Pieter Ballon

Hand in hand

Het subtiel onderscheid tussen holt en unief

Vorige week vrijdag werd door minister van Onderwijs Luc Van den Bossche de raadpleging in verband met zijn jongste Hobu-dekreet afgesloten. De studenten hebben niet de kans gegrepen om hierop in te gaan. "Geen tijd om de achterban te raadplegen", zo heet het. Nochtans is de wrevol bij bepaalde universiteitsstudenten redelijk groot.

Oorzaak van de beroering is artikel 10 van het voorontwerp van het Hobu-dekreet. Daarin worden de opleidingen Handelswetenschappen en Economie die aan de hogescholen worden gedoceerd ekwivalent verklaard met de opleidingen Toegepaste Economische Wetenschappen (TEW) aan de universiteit.

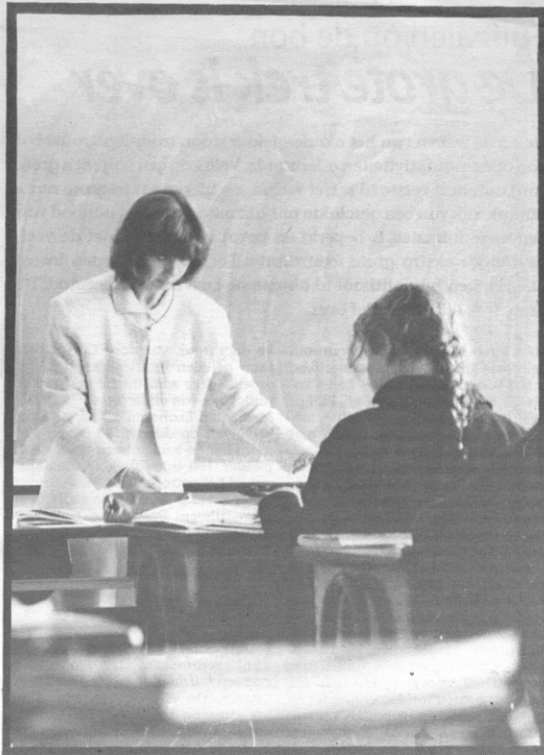
Haar

Het is vooral het woord "ekwivalent" waar men over valt. Die term zou te ambig zijn. Vorig jaar werd er in het kader van de doktoratsproblematiek op Kringraad geargumenterd dat de hogeschoolopleidingen niet 'gelijk' zijn aan die van de universiteit maar 'gelijkwaardig', en dat was een duidelijk *niet* aan de versoepeling van de overgangen hobu-unief. Volgens Van Dale betekent ekwivalent trouwens enkel gelijkwaardig.

Twee weken geleden hield de uni-

versiteitsfractie van de koepel Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS), een vergadering waarop precies diezelfde problematiek naar voren werd geschoven. De meningen waren verdeeld negatief over het bewuste artikel van het dekreet. Sommige uniefafgevaardigden namen woorden als "pseudo-universiteiten" en (in verband met de woorden 'akademische' en 'hoogleraar') "devaluatie van de begrippen" in de mond, om nog maar te zwijgen over "de schade voor de unief" die een gelijkshakeling zou veroorzaken. Anderen begrepen dan weer niet waar het over ging. Voor hen was het onderscheid tussen universiteit en hogeschool evident. De situatie is echter complexer dan dat.

Al in 1969 poogde VVS klaarheid te scheppen in de toen al onoverzichtelijke situatie van de hogescholen. In eerste instantie werd de algemene finaliteit van het hoger onderwijs onderstreept: "Het hoger onderwijs is georganiseerd voor die jongeren, die

Van den Bossche wil met zijn nieuwe dekreet onder andere sommige hogescholen uit de secundaire-schoolsfeer halen. (foto Els Castelein)

voldoende begaafd zijn om, na hun secundair onderwijs, met succes een nieuwe siklus (sic) van onderwijs te doorlopen. Zij heeft tot doel de student in staat te stellen als gediplomeerde een beroep uit te oefenen, dat zijn volle gebruik maakt van zijn bijkomende kwalificatie (sic)."

Pas in de tweede plaats werd er ingegaan op de specificiteit van de types: "De permanente opdracht van de unief bestaat in het bewaren en verspreiden van wetenschap. Onderwijs en spoorwerk zijn dan ook nauw met elkaar verbonden. Het niet-universitair onderwijs daarentegen heeft als hoofddoel de wetenschappelijke kennis en de toepassing ervan in de verschillende beroepen te verspreiden." Met andere woorden, er bestaan twee vormen van hoger onderwijs maar de kijkt daarop was geïntegreerd in een globaler gezamenlijk manifest. VVS was dan ook een echt forum voor alle studenten hoger onderwijs.

Schering

Merkwaardig genoeg is van een echte samenwerking nu niet veel meer te merken en zitten Hobu en unief elkaar in de haren, zowel op het vlak van de studenten als op het vlak van het bestuur. Dat heeft meerdere redenen.

Allereerst zijn de studentenorganisaties in de hogescholen barslecht georganiseerd. Op de Nationale Algemene Vergadering (NAV) van VVS twee weken geleden waren er slechts twee Hobu-vertegenwoordigers aanwezig, in tegenstelling tot een voltallige universiteitsfractie. Op de NAV van vorige week woensdag waren er dan wel tien vertegenwoordigers aanwezig maar hadden ze geen standpunt. Voorts zorgt de 'gedefederaliseerde' structuur van VVS (zie kader) voor een onoverkomelijke polarisatie, waarbij vooral sommige universiteitsafgevaardigden stevig hun best doen om elke mogelijke samenwerking met de andere geledingen te belemmeren: onder geen beding mag de eigenheid van Hokt, Holt en unief in het gedrag komen, zo klinkt het.

Maar juist hier knelt het schoentje. Het lijkt erop dat er geen sluitend criterium te vinden is om die eigenheid af te bakenen. Het criterium van het fundamenteel wetenschappelijk karakter van de opleidingen bijvoorbeeld gaat niet op in richtingen als TEW en Rechten. Het beroepsgericht karakter van het Hobu is dan evengevoerd weer toepasbaar op de geesteswetenschappen. Ook het nivo-verschil blijkt niet te gelden als criterium. Sommige hogescholen bereiken een

'universitair nivo' en ook binnen de universiteiten bestaan er kwaliteitsverschillen.

In de universiteitscentrale van VVS, maar ook bijvoorbeeld op Kringraad lijkt men wanhopig te worden van het feit dat het onderscheid zo moeilijk te trekken is, terwijl iedereen ervan overtuigd was dat unief en hogeschool toch iets fundamenteels anders was, al was het maar het groter prestige dat van de unief uitstraalt.

De verklaring voor dit onduidelijke onderscheid wordt door sommigen gezocht bij het feit dat sinds de oprichting van de hogescholen buiten de universiteit zij zich apart zijn gaan profileren. Sommige zijn nog echt een verlengstuk van het secundair onderwijs geweest en andere zijn zich dan weer een universitair nivo gaan aanmeten. Ondertussen trachtte men binnen de universiteiten de vlucht van studenten naar 'nuttigere', meer beroepsgerichte richtingen tegen te gaan door zelf opleidingen als TEW aan te bieden.

De oplossingen die door de universiteitsstudenten gesuggereerd worden, laten verstaan dat het prestige inderdaad nog het enige is dat meeteelt. In plaats van konsekwent te zijn en pakweg de opleiding TEW of tandarts, per definitie praktijkgericht te opleidingen, te laten ressorteren onder het praktisch gericht hoger onderwijs, stellen ze voor om de TEW-opleiding theoretischer te maken. Dat men echter in universitaire middelen op zo'n eenzijdige manier naar argumenten blijft zoeken, geeft duidelijk aan waar het om gaat: aan de universiteit mag niet geraakt worden.

Jammer genoeg wordt er op beide fronten niet fundamenteeler nagedacht en vertrekt men niet, zoals vijftientig jaar geleden, vanuit een globale visie op de problematiek. Dit zou moeten bestaan uit een gemeenschappelijk studententandpunt waarin duidelijk wordt gemaakt dat er na het secundair onderwijs een brede waaier van opleidingen in het hoger onderwijs moet worden aangeboden, waar zowel theoretische als meer beroepsgerichte studies aan bod komen.

Ondertussen zou een kruisbestuiving tussen de verschillende opleidingen aan de kant van de hogescholen een eventuele kwaliteitsdaling kunnen tegengaan en aan de kant van de uniefs een academische verstarring. Vanzelfsprekend zouden in die constellation overgangen tussen de verschillende opleidingen soepel moeten kunnen verlopen. Tot nader orde is er echter van dergelijke globale visie nog geen sprake.

Steven Van Garsse

De machtswissel in VVS

De Vereniging voor Vlaamse Studenten heeft een bewogen geschiedenis achter de rug. Drie jaar geleden werd die nog een beetje aangewakkerd niet in het minst door toedoen van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko), de representatieve studentenbeweging van de KU Leuven. Zij nam het initiatief om uit te koepel te stappen omdat ze niet akkoord was met de gang van zaken. De problemen waren voornamelijk van structurele aard.

Loko stelde de representativiteit van de andere studentenbewegingen in vraag. Vele van hen hadden totaal geen voeling met de achterban, en de vertegenwoordigers werden eenmalig (rechtstreeks) verkozen. Dat was ook het model van VVS zelf: verkiezing van de vertegenwoordigers op een jaarlijks kongres.

Voorts was Loko een rationalisatie doervoeren. De verschillende netten in het hoger onderwijs — Hoger onderwijs van het korte type (Hokt), van het lange type (Holt) — en de uniefs moesten apart vergaderen over zaken die alleen hun eigen net aanbelangden. Tot slot moest er een scheiding van machten komen: bestuursleden zouden geen stemrecht mogen hebben.

Om de druk te vergroten werd toen ook besloten om zelf een nieuwe koepel op te richten, enkel voor universiteitsstudenten. Ze zouden de andere universiteiten proberen te overhalen om uit VVS te treden en tot de Vlus toe te treden. De Vlaamse Universiteitsstudenten (Vlus) was in die zin een soort van schaduwkoepel en zaaide verdeeldheid in het gemeenschappelijk front van alle studenten die een hogere opleiding volgden. Onder andere een aantal persoonlijke twistpunten zorgden ervoor dat het Brussels Studenten Genootschap (BSG) en Loko helemaal uit elkaar gedreven werden.

Ondertussen bleek de aanhang van andere universiteiten binnen de Vlus te vergroten. Het BSG stond nagenoeg helemaal alleen, hoewel merkwaardig genoeg de KU Brussel en Kulak — twee met de KUL verbonden uniefs — wel bij VVS aansloten bleven. De Gentse Studentenraad (GSR) was dan weer bij beide koepels aangesloten.

Toen VVS vorig jaar bijna helemaal de statuten van de Vlus overnam, stond de deur op een kier voor Loko om terug toe te treden tot VVS. Er was natuurlijk de praktische overweging dat twee koepels nooit echt veel impact konden hebben op het beleid

van de overheid, maar anderzijds had Loko nu toch het pleit gewonnen. Aan de meeste van hun eisen was voldaan. Voor alle zekerheid werd besloten *voorwaardelijk* toe te treden. Na een tijdje zou de toetreding geëvalueerd worden.

Loko is in ieder geval geslaagd in haar 'putsch' en kan tevreden zijn: ze heeft niet meer altijd samen te vergaderen met de Hobu-studenten, de voorzitter van VVS is oud-Kringraad, bepaalde "vervelende situaties" zijn verdwenen binnen het BSG, ze heeft vier stemmen in het bestuur (de andere grote universiteiten hebben er maar drie), kortom ze kan haar invloed meer dan behoorlijk laten gelden. Nochtans is er aan een van de eisen nog lang niet voldaan. Iedereen zal het er wel over eens zijn dat de representativiteit van VVS niet voldoet. Zo zei iemand tijdens een vergadering van de universiteitscentrale op de opmerking dat de achterban eerst geraadpleegd moest worden: "Ah, voor ons is dat gemakkelijk, wij hebben geen achterban." Maar ja, dat heeft waarschijnlijk geen belang meer. Loko heeft zich nu toch op een comfortabele manier in VVS kunnen innestelen en zwagt min of meer de skepter. (svg)

Fuifzalen op de bon De grote trek is over

De eerste weken van het academiejaar staan traditiegetrouw bol van openingsactiviteiten allerhande. Vele kringen besteden grote zorg aan hun eerste td's. Het welslagen hiervan is in grote mate afhankelijk van een geschikte fuif-akkommodatie. Het aanbod van Leuvense fuifzalen is beperkt en bevat nog steeds niet de veelgevraagde ekstra grote feesträume. Toch organiseren kwasi alle kringen hun onthaal-td binnen de Leuvense binnenstad. De grote trek lijkt definitief over.

Eind jaren tachtig was het gamma Leuvense fuifzalen iets omvangrijker, maar vooral gevarieerder. Zalen zoals de Manhattan, Stella en Phillips lieten de grote kringen toe echte 'me-gafuiven' te organiseren. Td's met drieduizend bezoekers en meer waren geen uitzondering, met veelal eksorbitante winsten als resultaat. Het ongeveer gelijktijdig wegvallen van deze lokaties maakte dat zulke massafuiven voortaan buiten de binnenstad georganiseerd dienden te worden.

Hiervoor werd er naar dansings in de buurt getrokken, zoals diskoteek de Molen of Scallini. Ook werden opslagloodsen, culturele centra of tenten met het nodige kunst- en vliegwerk tot fuifruimte omgebouwd. Sommige kringen probeerden zelfs dubbel-td's: één fuif ging door in meerdere zalen. De laatste jaren worden er minder minder massafuiven buiten Leuven georganiseerd. Lange buistrips en wachttijden spreken de huidige student niet meer aan.

Doorbraak

Dit academiejaar zocht blijkbaar enkel Ekonomika haar heil buiten Leuven, op de schaatsbaan van Haasrode. Met 'slechts' dertienhonderd betalenden lijkt het moeilijk omvangrijke kosten als busdienst (75.000 frank) en akkommodatiehuur (60.000 frank) in grote winst om te zetten. De overige kringen bleven met hun onthaal-td's binnen de stad zelf. Albatros, Lido, Waalberg en vooral zaal Corso werden hiervoor afgehuurd.

Door het beperkte marktaanbod zijn dergelijke zalen vooral in het begin van het academiejaar, dagelijks bezet. Voor de uitbaters olvast een fikse bijverdienste: zaalverhuur is meestal niet eens hun hoofdberoep.

Opmerkelijk dit jaar is de definitieve

doorbraak van zaal Corso. Drie jaar geleden nauwelijks bekend, groeide deze zaal uit tot de huidige fuiflokatie van ondermeer VTK, VRG, Medika en Ekonomika. Ook de Scorpiofuiwen op donderdag en vrijdag maakten de zaal tot een echte trekpleister. Het interfakultair songfestival en het optreden van Bloedserius zullen dit jaar eveneens in zaal Corso georganiseerd worden. Enkele investeringen in het sanitair zullen de bereikte populariteit alleen maar versterken.

Frustratie

De opgang van zaal Corso kan echter niet verhinderen dat er wel degelijk nog een fuifzalenprobleem bestaat in Leuven. De VRG-openings-td lokte tweeduizend bezoekers, een aantal dat Ekonomika wellicht ook zou gehaald hebben als hun onthaal-td aneks schuimbud in het Leuvense zelf zou georganiseerd zijn. Zaal Corso kan deze toeloop nauwelijks aan. Voor de grote kringen blijft het gebrek aan een zaal die meer dan vijftienhonderd bezoekers kan opvangen een nijpend probleem.

"Een ware frustratie", volgens de ontspanningsverantwoordelijke van een grote kring. "Voor een bepaalde activiteit bereiken we een overeenkomst met de Scabs. Toch hebben we het optreden moeten annuleren. Enerzijds biedt geen enkele zaal binnen het Leuvense een voldoende groot podium voor een groep van het formaat van de Scabs, anderzijds zijn we verplicht bij zulke activiteiten verlies te maken door de ontoereikende zaalkapaciteit."

Ook het vinden van een aangepaste zaal voor iets intiemere activiteiten blijkt volgens hem een gevoelig ongemak. "Voor het organiseren van

Suzanne

Sinds enige tijd wordt op Kringraad, de Loko-gedeling die zich op onderwijsmaterie toelegt, een zekere Suzanne gesignaleerd, die mensen zoekt om de volgende functies te vervullen:

- één vertegenwoordiger op de Akademische Raad. Deze entoesiasteling zou een student(e) moeten zijn uit Biomedische wetenschappen.
- drie vertegenwoordigers voor Onderwijsraad. De kandidaten moeten studenten zijn uit Humane of Eksakte Wetenschappen, liefst met ervaring op POK of Fakulteitsraad.
- twee vrijgestelden voor Kringraad. Hiervoor zoeken wij noeste werkers om de administratie te verzorgen en ook nog inhoudelijk te werken. Als compensatie kunnen ze rekenen op de dank-

baarheid van de kringen en worden ze halfjijds betaald.

• twee vertegenwoordigers voor het Akademisch Vormingsinstituut voor Leraren, liefst met enige ervaring met aggregatie. De kandidaten moeten studenten zijn uit Eksakte of Biomedische Wetenschappen.

• één vertegenwoordiger voor de Algemene Vergadering van Alfaset.

Voor meer uitleg kan je steeds terecht op het Kringraad-kantoor in de 's Meiersstraat 5. Als je je kandidaat wil stellen voor een van deze functies, verwacht Suzanne een briefje met motivatie en een cv op het Kringraad-kantoor vóór woensdag 27/10 om 18.00 u.

Je wordt dan uitgenodigd voor de AV van vr. 29/10, waar je verkozen kan worden.

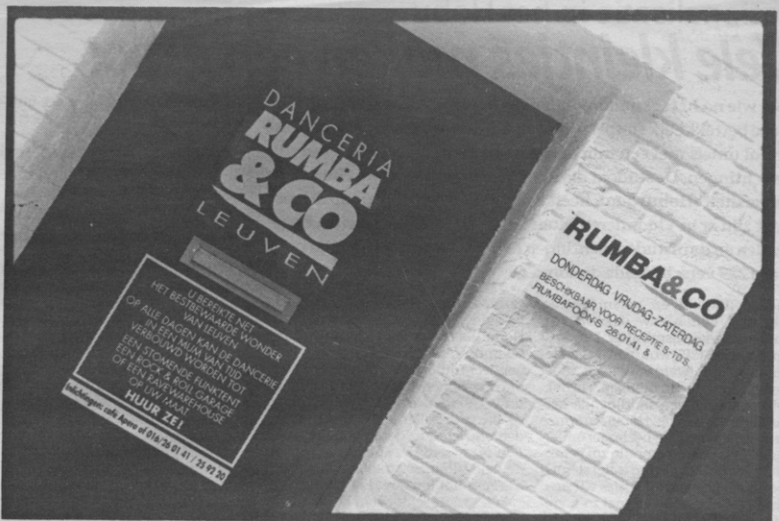
HET SPORTKOT IS ER KLAAR VOOR 24-UREN: MEER DAN LOOP ALLEEN.

Leuk — De meeste studenten hebben waarschijnlijk al wel eens van de 24-urenloop gehoord. De koning onder de Spora-klassiekers heeft zijn sporen dan ook al ruim verdiend.

De essentie is dat men in een aflossingsraster tussen de Leuvense kringen, peda's, hogescholen en andere studentenorganisaties zoals Student Aid, Universitaire Parochie, Artsen zonder Grenzen, het Universitair Oorker voor de eerste maal ook de Omkaderingsgroepen (begeleidingsgroepen van gehandicapte studenten aan de KU Leuven) zoveel mogelijk rondjes rond het sportplein van het Sportkot bij elkaar moet lopen. Achthonderd rondjes in 24 uur is daarbij geen zeldzaamheid.

Náást het serieuze loopwerk zijn er de nevenklassementen, in fette ludie-

ke 'ambianceproducenten'. Zo is er het tekenuurtje, waar men met een krijtje tussen de vingers een rondje loopt en ondertussen een doorlopende lijn trekt op het parkoers. Of het lachuurte, waarbij men door een megafoon een heel rondje lang gelach over heel het sportkot moet doen weerklinken. Kloppers worden verwacht op het kookuurte. Daar is het de bedoeling om een bepaalde hoeveelheid eiwit stijf te kloppen tijdens het lopen. Verder zijn er nog het traditionele profien -en pressuurte, het nationaleitenuurtje, het lamme-op-de-blinde uurte en nog vele andere. Er zijn ook een aantal nevenklassementen die op het podium geësceneerd worden, zoals het sloaapuurte waarbij men volledig gehuld in donzig slaoptenure, al dan niet met knuf-

kaas- en wijnavonden, cocktailparty's en dergelijke vinden we heel moeilijk een geschikte ruimte. Door de relatieve schaarste van het aantal zalen zijn we ook verplicht om soms maanden op voorhand ruimtes te reserveren, wat niet steeds even gemakkelijk is.

Een nieuwe, grote fuifruimte lijkt niet voor morgen. Het valt sterk te betwijfelen of er ooit een nieuw voldoende groot kompleks zou komen, nu het zelfs onmogelijk blijkt de nodige officiële ruimte te vinden om van Leuven de hoofdstad van Vlaams-Brabant te maken.

Duur

Wie echter dacht dat het vinden van een geschikte zaal enkel een probleem is voor de grootste kringen komt bedrogen uit. Ook de kleinere kringen zitten dikwijls met de handen in het haar. Veel van de kleinere, minder dure zaaltjes die uitermate geschikt zijn voor de kleine kringen, hebben voorgoed hun deuren moeten sluiten. Zo zag Wina zich verplicht nieuwe zalen te zoeken nu het beloofde alternatief voor de gesloten Cité-bar nu minstens tot december op zich laat wachten. Voor kleinschaligere activiteiten zoals een kantsus of een kerstfeest is het wegvallen van de kleine multifunctionele zaaltjes van de KU Leuven een financiële aderlating. De kring is immers verplicht op zoek te gaan naar nieuwe, duurere akkommodaties.

Het is een algemeen verspreid probleem waar werkelijk alle kringen mee te kampen hebben. In tegenstelling tot de ULB die voor haar studenten zelf de nodige akkommodatie bouwde ter waarde van vijftiendertig miljoen frank, doet de KU Leuven niets om het probleem te helpen oplossen. Integendeel zelfs, naast de verschillende polyvalente zaaltjes die reeds gesloten zijn, moest ook de Cité-bar eraan geloven en zal binnen afzienbare tijd ook de Shrink haar deuren moeten sluiten.

Anders

Men kan zich afvragen of het ook niet tot de taak van de KU Leuven

felbestjes, door de mikrofoon een verhaaltje de wereld mag insturen. Andere prijsgaers kunnen hun talent botvieren op een origineel gerecht, kraampje of doorgeestok.

Het tweede luik van het minder spannende aspekt van de 24-urenloop is het muzikale. Een aantal muziekgroepjes zorgen in de Grote Tent voor muzikale omlijsting. Op diezelfde plaats worden er ook ontbijten geserveerd om te doen vergeten dat de nacht ook is.

Tot slot zijn er ook nog specifieke nevenactiviteiten. Zowel de speleoboks als het touwtrekken zorgen voor de nodige afleiding. "Ik kan niet lopen" of "Ik ben niet sportief" zijn dus geen geldige ekskuses om niet te komen opdagen, ook niet voor L&W-ers of psychologen.

(hvl)

24-urenloop op 19 en 20 oktober op het Sportkot.

behoort om dergelijke infrastructuur te leveren voor haar studenten. Aan de andere kant zou het wel niet verantwoord zijn daarvoor zonder meer het geld van de sociale sektor te gebruiken. Huisvesting en studentenrestaurant zijn in ieder geval belangrijker.

Niet alleen de universitaire overheid maakt het de studenten moeilijk. Het is in Leuven niet alleen moeilijk om de nodige toelatings te krijgen, voornamelijk door de strenge eisen met betrekking tot de brandveiligheid, maar ook financieel wordt er te

(kleine) kringen een stok in de wielen gestoken. Voor elke activiteit, waar de toegangsprijs boven de zeventig frank ligt, wordt immers een fikse stadstaks van achttienzestig frank gerekend. Wanneer men de opbrengsten die de stad Leuven uit de verschillende activiteiten van de kringen haalt, in acht neemt, kan men zich wederom afvragen waarom ook langs deze weg niet gewerkt wordt aan de toelevering van de nodige voorzieningen.

Bart Pinxten
Philippe Van Linthout

Weet waar je terecht kan

NAAM	HUURPRIJS	KAPACITEIT	STADSTOELATING
ALBATROS	10.000	600	OK
BLAUWE SCHUIT	2.500	130	OK
CORSO	20.000	1400	OK tot 20.06.94
CUYTHOEK	2.000	130	OK
DE SPUYE	Geen mogelijkheid tot fuiven meer, enkel vergader- en eetruimte		
EAGLES	3.000	500	OK tot 01.11.93; skinhead-bijeenkomst
KERSOUWKE	10.000	Geen mogelijkheid tot fuiven en optredens tot vermoedelijk eind '93	
LIDO	12.000	800	OK
METROPOL	26.000	800	OK
ONS HUIS	9.500	450	OK tot 01.03.94
RUMBA & CO	5.000	200	OK tot 01.03.94
SAMAMBAIA	5.000	450	OK
WAAIBERG	20.000	1000	OK
WINK	6.500	150	OK, maar vervelende geluidsbegrenzer

De vermelde huurprijzen zijn steeds exclusief discobar en DJ

24 uur zonder politiek

Op de Algemene Vergadering van Sportraad van maandag 4 oktober werd beslist welke verenigingen er dit jaar mogen meelopen tijdens de 24 uur. Kringen, hogescholen en peda's mogen sowieso deelnemen, zo schrijven de Spora-afspraken voor. Daarnaast is er niet veel plaats meer over op het parkoers, zodat men niet zomaar iedereen kan laten deelnemen. Bovendien hanteert Spora nog een specifiek selectiekriterium, zo legt voorzitter Sophie Dewulf uit: "Vermits wij ervan uitgaan dat sport en politiek niet samen gaan, laten we geen deelname van politieke groeperingen toe." Daarom moeten verenigingen die wensen deel te nemen, zich komen voorstellen aan de Algemene Vergadering, die dan oordeelt over hun al dan niet politiek karakter.

Zo stonden op 4 oktober onder andere Artsen Zonder Grenzen, Genoeq, Objektief en Student Aid ter discussie. Na een uitgebreide discussie werd Objektief en Genoeq de deelname ontzegd, in het geval van deze laatste werd in een tweede stemronde. Objektief was duidelijk 'politiek getint' en werd net als vorig jaar afgewezen, voor Genoeq was dat minder duidelijk, maar uiteindelijk deden hun werkgroep politiek (groene studenten) en Pino (anarchistisch geïnspireerd) hen de das om. Artsen Zonder Grenzen, die nochtans niet aanwezig was, en Student Aid mochten wel.

Het begrip 'politiek' zoals dat door Sportraad gehanteerd wordt, heeft duidelijk een specifieke invulling. Student Aid probeert zichzelf al twee of drie jaar hardnekkig te profileren als 'politiek' en niet langer als een liefdadigheidsorganisatie. Daarbij 'afficheren' ze echter niet 'met een kleur', zoals Sophie Dewulf het uitdrukt: ze laten zich niet onder een traditionele ideologie klasseren, zijn niet 'groen' of 'rood', maar werken 'voor het goede doel'. Men kan zich natuurlijk afvragen of dat 'goede doel' ten eerste wel zo ideologie-vrij is als Sportraad lijkt aan te nemen, ten tweede of wat Objektief en Genoeq verdedigen een niet even 'universeel' 'goed doel' is, en tenslotte of het wel zin heeft de traditionele ideologieën zomaar klakkeloos te verwerpen enkel omdat ze al meer geïnstitutionaliseerd zijn. Misschien kan dit criterium in de toekomst wat meer inhoudelijk gefundeerd worden.

(pdg)

Het Belgische luik van het Klapstukfestival Smaken verschillen

Twee jaar geleden bracht Klapstuk vier Belgische choreografen naar Leuven: Fabre, De Keersmaeker, Kristien Van Reusel en Rossette De Herdt. Alleen Fabre komt dit jaar weer aan bod, deze keer met Bert Van Gorp, Christine De Smedt en Alain Platel.

Dergelijke keuze is bewust: "In de eerste plaats kies je natuurlijk voorstellingen die je artistiek relevant vindt", aldus organisator Bruno Verbergt. "Van Gorp en De Smedt kunnen zich duidelijk meten met de internationale 19:15 voorstellingen. Een organisatie is anderzijds ook gebonden door elementen als beschikbaarheid van de choreografen, de prijs, de complexiteit van de opvoering. De Keersmaeker en Vandekeybus konden daardoor niet aanwezig zijn. Zelfs al was dat wel zo, dan hadden we toch een — weliswaar moeilijke — keuze moeten maken."

Soepel

Uit de Amerikaans-Belgische samenwerking tussen David Hernandez en Bert Van Gorp resulteert de 19:15 dansvoorstelling 'Mama's boys'. Deze twintig minuten durende productie is ontstaan rond enkele ideeën van beide choreografen die ze in de loop der jaren verzameld hadden en die ze nu eindelijk eens konden uitwerken. Dit

alles gebeurde onder toezicht van Dett Peyskens, die trouwens ook betrokken was bij Van Gorp's vorige werk 'Contre-Coeur'. De goede verstandhouding tussen de drie betrokken personen heeft zeker bijgedragen tot het welslagen van deze onderneming, in het relatief korte tijdsbestek van enkele maanden.

Typende woorden die Van Gorp en Hernandez bij de sfeer van het stuk betrekken, zijn respectievelijk 'pastelkleur' en 'melancholisch'. De weergegeven sfeer is echter nooit flets, melig of saai. Die kadert namelijk in een netwerk van tegenstellingen die tot een vreemde harmonie herleid worden. Een vrouwenjurk en een legeruniform worden geschetst in een moeder-zoon relatie. De mathematische klassieke muziek van Bach en de droevige aria worden door Hernandez verweven met de onvoorspelbare, bruuske geluiden van een modern antwoordapparaat.

De glijdende, soepele en technisch gekontroleerde dans, zoals ze Hernandez op het lijf geschreven staat, wordt onderbroken door flarden van robotachtige bewegingen of geblokte, spontane en teatrale elementen zoals men die van Van Gorp kan verwachten. In deze tegenstelling schuilt trouwens ook het licht humoristische element van het stuk. Maar de humor desintegreert even snel als ze verschijnt. Een van de strekdoelen is namelijk tot snelle veranderingen van de gemoedstoestand te komen.

Scharen

In het grote gamma aan dansmateriale houden contact en interactie tussen beide dansers-choreografen de

voorstelling staande. Ze zijn trouwens uitstekend op elkaar ingesteld.

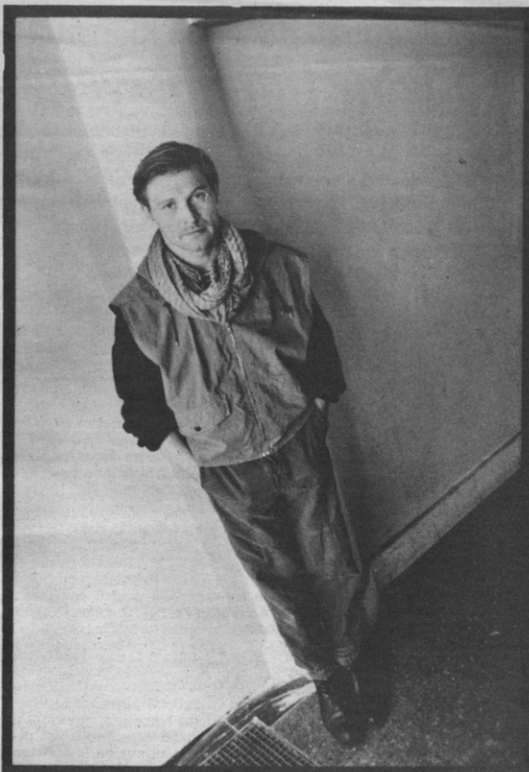
Jan Fabre is de tweede Belg op Klapstuk. Sinds 1987 waagt deze multikunstenaar zich aan opera en dans. Uit de drie delen van zijn operatrilogie 'The Minds of Helena Troubleyn' distilleerde hij telkens ook een aparte dansvoorstelling. We zijn nu aan het derde deel toe 'Da un'altra faccia del tempo'.

De dans- en operavoorstellingen vormen duidelijk een geheel. Dezelfde bewegingen, attributen en beklemmende sfeer worden telkens opnieuw gebruikt. In 'Da un'altra faccia del tempo' is vooral de band met de vorige opera 'Silent screams, difficult dreams' zeer duidelijk aanwezig: het voortdurend opstapelen van borden, de scharen die alomtegenwoordig zijn, de ekstrem trage voortschrijdende bewegingen. Veel van die elementen uit Fabre's werk zijn sterk autobiografisch. Helena Troubleyn, over wie de trilogie handelt, verwijst naar een vrouw die Fabre als kind kende en die hem erg intrigeerde. Ook het motief van de schaar heeft te maken met een jeugdkwelling.

Bladeren

Anderzijds is er ook een duidelijke evolutie merkbaar. Zowel in zijn opera als in zijn dansvoorstellingen leerde Fabre werken met de specifieke eigenschappen van het medium. De dansers en de eigenlijke choreografie krijgen meer en meer aandacht. Daarmee blijft Fabre een buitenbeentje in het hedendaags dansland. De typische val-en-rol bewegingen uit de hedendaagse dans blijven volledig achterwege. Fabre houdt zich aan de elementaire posities uit het klassiek ballet waaraan hij een eigen interpretatie geeft.

Heel typisch is de 'schaarbeweging' waarbij dansers samen met hun armen de bewegingen van een schaar na-

Bert Van Gorp en de estetik van de glimlach (foto Rob Stevens)

bootsen. Het is zijn drang naar visuele perfectie die deze vrij repetitieve dansbewegingen zo boeiend maken. De dansers bewegen zich vanuit de koelissen het podium op tot één danser zich losmaakt, bijna ongemerkt verdwijnt of een nieuwe beweging inzet. Een geheel van ongecontroleerde bewegingen mondt dan plots weer uit in een synchrone dans. Dit wordt uitge-

muren drukt daardoor des te meer zijn stempel op het spel. Naast het al aangehaalde verwantschap van Platel's stuk met dat van Sagna, is er meer dan één parallel te trekken met Leuven's hoogsteigen cultuur van elk Klapstukfestival, Meg Stuart.

Duisternis

De duisternis, de ongemakkelijke relatie van onmacht met het lichaam en daaruit vloeiende zenuwachtigheid van bewegingen lopen versnend parallel. Maar waar zowel Stuart als Sagna hun stukken laten eindigen in een toestand die weinig verschilt van die van is er in 'Bonjour Madame, comment...' een duidelijke evolutie merkbaar. Niet naar de bevrijding maar naar de volledige absurditeit. Daarmee zadelde de voorstelling de toeschouwer met een netelige kwestie op. Het venijn zit in de staart want hoe moet die tenslotte toch vaak hilarisch grappige absurditeit geïdentificeerd worden? Door het zo over elkaar schuiven van het nihilisme en humor, krijgt het stuk een fascinerende meerduidigheid. Daarom is de voorstelling even grappig als negatief geladen, een tegenstelling die zichzelf niet opeft.

Niet toevallig in dit perspectief is het beeld van het kind waar de voorstelling mee eindigt. Heeft het cynisme ook de volgende generatie aangehaald of zal zij wel de mogelijkheid hebben om het Waiting for Godot-absurdisme te overstijgen? Voor de toeschouwer een antwoord kan formuleren, verdwijnt de jongen in de duisternis.

Jeroen Overstijns

Truukje

Voor wie graag kijkt naar bewegingscombinaties die bijna mathematisch in elkaar zitten, heeft Fabre weer een fascinerende voorstelling klaar. De muziek zorgt ervoor dat dit stuk, meer dan zijn vorige ook een hecht geheel vormt.

Christine De Smedt tenslotte, dansde vorige week al op Klapstuk. In haar stuk 'La force fait l'union fait la force — Charge 1' bewijst ze weer maar eens hoe sterk dans met muziek verbonden is. In de eerste helft van de voorstelling wordt geen muziek gebruikt en haar absurde bewegingen zijn dan ook alleen maar nietszeggend. De muziek geeft het geheel dan wel dynamiek, maar men kan zich afvragen of een festival dat pretereert 'vernieuwend' te zijn, dans moet brengen die men in een moderne video-clip even goed kan aantreffen. Het dekor (bladeren en mechanische paarden) is mooi en het truukje dat De Smedt ermee uithaalt ook, maar dat is helaas niet genoeg om een hele voorstelling te dragen.

Karen De Pooter

Jos Kulpers

Bert Van Gorp en David Hernandez zijn nog te bekijken op 20 en 21 oktober om 19.15 u in de Zuilenzaal. Voor Jan Fabre's werk moet men op 22 of 23 oktober om 20.30 u naar de Stadsschouwburg.

Alain Platel opent vijfde Klapstukfestival De gekte verdanselijkt

Ergens in het midden van de voorstelling schreeuw een van de dansers een onsamenhangende litanie in verschillende talen de zaal in. Zijn schreeuw dat het socialisme dood is, komt in die kontekst uiterst konijn over. Maar evengoed is die in krankzinnigheid verholde boodschap van een kwijnende samenleving de thematische basis van de voorstelling. Alain Platels 'Bonjour Madame, comment allez vous...' is geen gemakkelijke, maar wel een fascinerende voorstelling. En dus een geslaagd openingsstuk voor een nieuwe editie van Klapstuk.

De Vlaming Alain Platel was voor het eerst, met een korte voorstelling, te zien op Klapstuk '87. In die zes jaar heeft Platel een dansgezelschap rond zich gevormd dat onlangs door de Vlaamse gemeenschap werd erkend als derde Vlaamse dansgezelschap naast De Keersmaekers Rosas en Vandekeybus' Ultima Vez. Les ballets C de la B brengt met 'Bonjour Madame, comment allez-vous aujourd'hui, il fait beau, il va sans doute pleuvoir, etcetera' zijn eerste voorstelling voor wat dan even deftig als foutief 'plateaux' genoemd wordt. Geen hoge schoenolen, wel grote podia.

Absurdistisch

Deze stap naar een grotere zaal blijkt niet meer te hoog gegrepen. Op de première vorige dinsdag, zag het publiek een indringende voorstelling waarin de onmacht gedaan werd op zo een manier dat de toeschouwer er moeilijk neutraal tegenover kan blijven staan. De voorstelling afdoen als flauw-humoristisch is een visie die afbreuk doet aan de meerduidigheid van het stuk. Wat Platel brengt is niet nieuw. Veel meer nog dan anderen heeft hij geassimileerd wat er de voorbije vijf jaar wat betreft dans en ook theater te zien was. Maar dat is hem bezwaarlijk kwalijk te nemen.

De titel van de voorstelling is het eerste wat vervreemdend werkt op de toeschouwer. Het ready-made-karak-

ter die een uitspraak als 'Bonjour Madame, comment...' in de kontekst van het stuk heeft, loopt als een rode lijn door de voorstelling. De dansers dragen trainingsbroeken, beginnen aan de rand van de dansvloer te pknicken of komen het podium opgeden met een brommer. Het illustreert het gedwongen onaf van de voorstelling, die voortdurend kenbaar maakt dat ze wel een dansvoorstelling volgens de traditionele regels van de kunst wil maar niet kan zijn.

Eerder heeft de toeschouwer de indruk van een andere workshop rond hedendaagse beweging voorgeschoteld te krijgen die, naarmate het stuk vordert, evolueert naar een absurdistisch circus. Les ballets C de la B bespeelt de prekäire lijn tussen theater en dans, zoals ook Caterina Sagna's lichaamsteater dat doet. Het resultaat daarvan is dat de toeschouwer verder kan en misschien ook moet gaan dan het louter registreren van de bewegingen. De interpretatie van de bewegingen en de symboliek van wat er getoond wordt — teneinde ook de thematische inhoud van het stuk niet te laten ontsnappen — is een minstens zo interessant facet van het bekijken van hedendaagse dans dan het louter registreren van bewegingen.

Passief

Aan het begin van de voorstelling staan de tien dansers, waaronder

twee kinderen, met de rug naar het publiek. Op bevel maken ze een vijftigtal keer dezelfde beweging. Het absurde van deze herhaling maakt dat de toeschouwer zich ongemakkelijk begint te voelen, wat nog versterkt wordt door de onvertoelbaarheid waarmee er toch doorgedaan wordt. Het is één van de zeldzame keren ook dat er sámen wordt gedaan. Gedurende het grootste-deel van het stuk wordt er krikas door elkaar bewogen en wordt op verschillende plaatsen op het podium los van elkaar geakteerd. De onmogelijkheid tot elk samenwerkingsverband wordt alleen maar op het einde doorbroken, wanneer de gekte alles doordrongen heeft.

Waar de individuele danser toe in staat is, blijft zo mogelijk nog beperkt. Een poging van enkelen om de meest passieve danser — niet toevallig ook die met de zwaarste schoenen — toch te doen bewegen, loopt op niets uit. Terwijl hij neerstort, loopt een andere zich verscheidene keren vrijwillig te pletter op een muur. De schreeuw 'het is niet gemakkelijk, dat het niet gemakkelijk is' die halfweg het stuk de zaal wordt ingeschreeuwd, klinkt even hulpeloos als oprecht.

Niets

De atonale muziek die de dans meestal begeleidt, ligt in het verlengde van die onmacht. Ze maakt dat de toeschouwer niet kan wegzinken in zijn stoel bij het aanschouwen van zoveel esthetische pracht, maar juist wordt opgezaaid met de gedwongen afwezigheid ervan. Platel gebruikt het procedee van vervreemding om de betrokkenheid van de kijker bij de voorstelling te vergroten. Wanneer er dan op sommige momenten toch gedanst wordt op krakende aria's, is het enige waar de danser toe in staat lijkt het maken van ongecontroleerde bewegingen. De onmogelijkheid van enige controle wordt nog meer in de ver gezet door de romantische verwachtingen die de muziek oppert maar die niet kunnen ingelost worden. Pogoën op 'Opera en Belcanto' komt ook vrij zelig over.

Veel meer ook dan licht is er duisternis op het podium. Dat wordt nog eens versterkt door de totale afwezigheid van verhullende decorstukken. De zwartheid van de schouwburg-

Maak nu kennis met

brain drain

diskmagazine

... het eerste Cultureel Magazine dat op diskette verschijnt. U vindt er een rijke visie op literatuur, film, muziek, strip, ... in terug. Aarzel niet en bestel een los nummer tegen de prijs van 350 Bf. Met een jaarabonnement (voor 1.200 Bf.) ontvangt U 4 nummers en 1 verrassingsboek. Start op rekening nummer 431-2684851-55 van VZW BRAIN DRAIN. Vermeld of U de Mac-Of Dos-versie wenst ontvangen.

inlichtingen? Bel 016/26.17.77

Linda Gaudreau danst op Klapstuk De kleine handbeweging

De choreografie 'Creatie 1993' van Cie de Brune/Lynda Gaudreau is een van de zeven wereldpremières die Klapstuk brengt. De Canadese Cie de Brune mag dan onbekend in de oren klinken, ze heeft haar sporen ruim verdiend tijdens het Festival de Nouvelle Danse te Montréal. 'Creatie 1993' is een abstract dansstuk. Dat dit niet resulteert in een onbegrijpelijke danstaal, bewijst Lynda Gaudreau op een eigenzinnige manier.

Veto: Wat was het uitgangspunt van deze nieuwe choreografie?

Gaudreau: «Ik vertrek gewoon van een gevoel dat bij me leeft. Ik ga alleen de studio in en leg er de basis van mijn stuk vast. Hoe alles dan precies te werk gaat, ontsnapt me eigenlijk. Het is net alsof het dansstuk al voor me bestond. Ik beschouw de dansers en mezelf dan ook als ondergeschikt aan het dansstuk. Pas achteraf, als de choreografie op punt staat, herken ik concrete gebeurtenissen.»

«Naar aanleiding van een vliegtuigcrash in 1990, stond ik voor deze creatie stil bij het 'overleven' vanuit diverse invalshoeken. Die overlevingsdrang schemert door in mijn dansstuk, althans dat hoop ik toch. Ook de beeldjes van Giacometti, waarmee ik me erg verwant voel, drukken diezelfde lichamelijke intensiteit uit.»

Veto: De manier waarop u de ruimte benut, vooral door de uitgekende posities van de drie dansers, lijkt te getuigen van architecturaal inzicht.

Gaudreau: «Misschien onderga ik onbewust verschillende invloeden, maar ik heb me vooral gekoncentreerd op de ruimte tussen de dansers. Ik wou de klassieke driehoeksofstelling van de dansers doorbreken. Dit was des te meer een uitdaging voor me omdat dit mijn eerste trio is. De opstelling van de dansers gebeurt echter intuïtief, ook al lijkt ze erg berekend. Hierbij is wel belangrijk dat mijn innerlijke gemoedsgesteldheid, 'l'espacement' in harmonie is met de feitelijke opstelling, 'l'espacement physique'».

Veto: Hoewel er drie dansers zijn, lijkt de choreografie op bepaalde momenten meer op een solo.

Gaudreau: «Dit komt omdat mijn vorig werk solo's waren en dit aspect blijft enigszins hangen in mijn nieuwe choreografie. Ik wou nu vooral een

zekere broederlijkheid creëren tussen de dansers. Om die te bekomen, probeer ik de gemoedsgesteldheid, waarin ze zich gezamenlijk bevinden, te abstraheren. Ik zie mijn dansers liever als één karakter dan als drie verschillende individuen.»

Veto: De beweging in se primeert op het lichaam. Vindt u zich daarin terug?

Gaudreau: «Ik kan ze onmogelijk van elkaar loskoppelen, toch?»

Veto: Ik bedoel maar: je afgemeten bewegingen intrigeren in die mate dat ze als het ware los komen te staan van het lichaam.

Gaudreau: «De (dans-)taal die ik hanteer, probeert door een of meerdere concrete bewegingen een gevoel naar boven te brengen, dat niet eenduidig te vatten is. Wat kan een beweging betekenen, hoe wordt een beweging waargenomen, zijn vragen die mij uitermate boeien.»

Veto: De dansers houden zich op een afstand. Hierbij voel je je als toeschouwer wat ongemakkelijk.

Gaudreau: «Toch staan ze voortdurend op het punt om de afstandelijkheid te doorbreken, denk ik.»

Veto: Dat doorbreken van de afstandelijkheid is voor mij niet echt duidelijk. Is er dan een evolutie in het stuk aanwezig?

Gaudreau: Voor mij is er geen evolutie. Geen begin-, noch midden- noch eindstuk. Er is iets, er is een lijn maar daar blijft het bij. De cirkel blijft gesloten — het einde zegt de toeschouwer niet meer dan het begin — ook al doet er zich tijdens het stuk een kleine uitbarsting voor.»

Veto: Kan je choreografie volgens jou maatschappijkritisch genoemd worden?

Gaudreau: «Op persoonlijk vlak ja, op politiek vlak daarentegen hou ik me bewust op een afstand. Politiek beschouw ik als een grote farce, maar

maatschappijkritiek is natuurlijk erg belangrijk. In mijn werk wil ik vooral uitdrukking geven aan wat ik rondom me zie, aan wat me tegen de borst stuit en dit is sowieso géént op de maatschappij. Ik wil juist die vorm bereiken, die het leven in de huidige maatschappij weergeeft, al dan niet metaforisch. Kunst maken is uiteindelijk vorm geven aan een inhoud of dit nu om een gevoel of een idee gaat.»

«Maar ik wil geen duidelijke boodschap achterlaten. Mijn dansstuk moet louter en alleen gezien worden als een momentopname van een bepaalde gemoedsgesteldheid.»

Veto: De Klapstukbrochure vermeldt een indrukwekkende lijst van subsidiërende instanties voor deze productie. Is dit een juist beeld van het reële Canadese beleid inzake moderne dans?

Gaudreau: «Mijn kompagne wordt eigenlijk heel weinig gesubsidieerd. Ik ontvang enkele subsidies voor de toernee, maar voor de creatie zelf ligt het al een stuk moeilijker. We moeten ons echt behelpen met heel weinig middelen. De assistente choreografie, die heel nauw betrokken was bij dit stuk, kon hierdoor niet mee overkomen. Het begint nu wel wat los te lopen, maar dit is vooral te danken aan de formule van koprodukties.»

«In Canada is het beurzensysteem voor jonge kunstenaars veel meer uitgewerkt dan in België, maar die beurzen stellen op financieel vlak eigenlijk weinig voor. Ze zijn zeker ontoereikend om een nieuwe creatie te ondersteunen. Dit jaar was trouwens een rampjaar, verschillende dansfestivals werden afgelast omdat er te weinig financiële tegemoetkoming kwam vanwege de overheid. Het Ministerie van Cultuur van Québec steunt ons wel, maar niet dat van Canada. De vermelding in de brochure is dus louter een 'politieke steun'. Het is eigenlijk de produktieleider, die meestal onderbetaald voor een kompagne werkt, die financiële steun loskrijgt bij de overheidsinstanties.»

«Het problematische van die situatie is dat het merendeel van de volksovertegenwoordigers, die over het eigenlijke beleid beslissen, de moderne dans en de hedendaagse kunst in het

algemeen niet begrijpen en daardoor ook totaal onbelangrijk vinden. Als jonge choreografe heb ik de steun gekregen van de Canadese ambassade voor mijn wereldpremière in België. Maar dit was louter en alleen te danken aan de interesse van een buitenlands festivalorganisator in mijn werk.»

Veto: Een huidige tendens die zich aftekent, is dat veel choreografen een universitaire diploma op zak hebben, bijvoorbeeld sociologie, kunstgeschiedenis of architectuur. Verandert dat iets voor de dans op zich?

Gaudreau: «Ik denk dat er nu meer wordt nagedacht over de functie die de dans kan vervullen in de maatschappij.»

«Ook de perceptie in se is sterk gevoeld. Alles is enorm versneld. Als een persoon een beweging of een beeld waarneemt die hij niet onmiddellijk kan vatten, komt er een onwennigheid op die volgens mij ook al een vorm van communicatie betekent. Ik begrijp wel dat het geïntellektualiseerde rond moderne dans sommige afschrik — en als het niet echt doorleefd is, irriteert het mij ook uitermate — maar anderzijds moet je ook openstaan voor kritische reflectie.»

Petra Berten

Compagnie De Brune en Lynda Gaudreau brengen op 21, 22 en 23 oktober hun 'Creatie (1993)' in wereldpremière. Om 22.30 u in de Klapstukstudio.

19.15 DE DANS VERKORTLIJKT

Symmetrie — Voorstellingen die geprogrammeerd werden binnen de reeks 19.15 zijn allemaal choreografieën van maximum een half uur. Het voordeel hiervan is dat de verplichting die de choreograaf normaal wordt opgelegd om iets te maken dat minstens anderhalf uur duurt hierdoor doorbroken wordt. Door die specifieke vereiste kunnen de voorstellingen, zowel door de choreografen als het publiek, echter moeilijker op dezelfde manier benaderd worden als aanvullende stukken.

Met 'Isoi' bewandelt Caterina Sagna vormelijk en inhoudelijk dan ook een zijspoor van de weg die haar langere voorstellingen opgaan. Het kafkoesse pessimisme van bijvoorbeeld 'Les sommels des malfaiteurs', de creatie van Sagna die eind vorig academiejahr in de Stadsschouwburg te zien was, is grotendeels opzij geschoven. Werd daar de relatie van het individu met zichzelf en zijn omgeving geproblematiseerd, bij Isoi is er van knelpunten weinig te merken. Eerder is de voorstelling een gedachtenonderzoek van alles wat samen te vatten is onder 'de tweedeligheid van het lichaam'.

In een gesprek met Johannes Odenthal haalde Sagna aan dat één van de vertrekpunten het gegeven was dat ieder mens per definitie met twee is, het ik en zijn schaduw. 'Isoi', wat zoveel betekent als 'hetzelfde', draait dan ook rond symmetrie en, onlosmakelijk daarmee verbonden, asymmetrie. Het zoeken naar een evenwicht tussen lichamen wordt in drievoud verbeeld. Centraal staan twee dansers die een dialoog aangaan met hun schaduw. Daaruit vloeit automatisch een duel tussen elkaar. Achter dat dubbelgevecht zitten twee fluitspelers onbeweeglijk te wezen. De dubbele fluit fungeert als metafoer

voor de stilstand en samenhang, een andere optie bij een naast elkaar tonen van twee dezelfde. Hoog boven die twee paren tenslotte, op twee stoelen, hebben Sagna en haar zus plaatsgenomen. Hun relatie is er één van bijna volkomen symmetrie.

De bescheidenheid en uiterlijke eenvoud in bewegingen zijn de grote kracht van 'Isoi'. De toeschouwer moet op de details van de beweging letten, wil de essentie hem niet ontgaan. Sagna's luchtige omgang met lichamelijkeheid en haar Venetiaanse klasse vormen een mooi contrast met de vorige productie. Ze tonen haar veelzijdigheid aan als choreografe. De voorstelling is vooral inhoudelijk wel weinig meer dan die leuke zijspoor. Door de beperkte duur kan de ambiguitet van het lichaam niet echt worden uitgewerkt, het blijft eerder bij illustreren. Maar de fascinerende traagheid die Sagna in haar bewegingen stopt, boeit zonder meer. De voorstelling heeft daarom zeker een zelfstandige artistieke waarde. Je kunt je echter moeilijk van de indruk ontdoen dat 'Isoi' maar een beginpunt is voor een grotere choreografie. En daar is geen bezwaar tegen, integendeel. (jo)

Muziekkursussen in het Stuc

Stuc/Kultuurraad organiseert opnieuw jazzkursussen: harmonie (theorie), piano, gitaar, bas, sax, drum en zang. Enige basiskennis is wel vereist, behalve dan voor de cursus gitaar voor beginners, die naast de jazzreeks wordt gegeven. De inschrijvingen beginnen op maandag 25 oktober met een leraarsdemonstratie. Meer informatie en een folder vind je op het Stuc-onthaal.

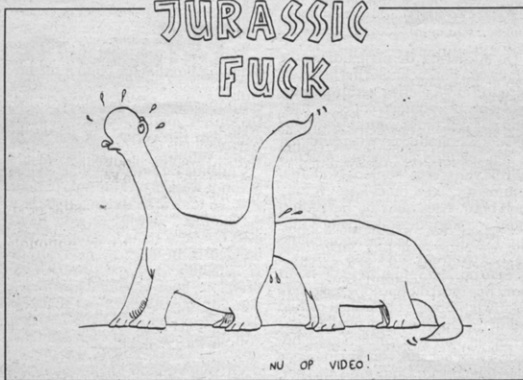
Derde- Wereldfreaks

De 11.11.11-studenten van Leuven is de oudste studentenbeweging die zich met de Derde-Wereldproblematiek bezig houdt. Toch hebben zij het 'geld inzamelen voor de arme negertjes' al enkele jaren definitief afgezworen. Zij houden het nu bij 'sensibiliseren', 'de structuren aanpakken' en 'een globale visie ontwikkelen'. Bij het zoeken naar een rechtvaardiger wereld benadrukken zij dat een rechtvaardige wereld in het rijke Noorden moet beginnen. Zolang de mensen in onze koninkrijken niet bewuster leven hebben projecten in de Derde Wereld volgens hen niet veel zin.

Vorig jaar waren de 11.11.11-studenten vooral actief rond de schuldenlast van de Derde Wereld, het etisch bankieren en de band met Derde-Wereldproblematiek, het milieu en de sociale problemen. Dit jaar plaatsen zij — overigens net zoals de meeste Niet-Goevernementele Organisaties (NGO's) — de voedselveiligheid centraal. Dit blijkt overigens ook al duidelijk uit de centrale 11.11.11-slogan 'Honger is een aanslag, geen tegenslag ...'.

De 11.11.11-studenten willen dit jaar een nieuwe inspanning doen om zoveel mogelijk studenten uit de verschillende fakulteiten aan te trekken. Niet iedereen hoeft daarbij over een zee van tijd te beschikken om mee te helpen.

Geïnteresseerden kunnen alvast een kijkje komen nemen op de bijeenkomst van de 11.11.11-studenten op dinsdag 19 oktober om 20.00 u in het projecthuis van Genoef, Vlamingenstraat 116, tel. 29.33.13 of kunnen gewoon hun naam en adres opgeven in datzelfde projecthuis.

NEDERLANDERS OPGELET!

De "kwaliteitskrant" NRC-Handelsblad wordt nu ook in Leuven, Kessel-Lo en Heverlee bezorgd op de dag van haar verschijning. 's Avonds rond etenstijd kan zij in uw bus liggen. U hoeft Rijkaard, Overmars, Ellen van Langen, Clinton en Hofland niet meer te missen. En ook Jeltsin niet.

Belvoorinlichtingen: (016)/23.11.73 Hans den Bieman, Tervuursestraat 62 B1, Leuven; b.g.g. (016)/23.95.65 boekhandel "De Toverberg".

Of haal een antwoordkaart op, daar, waar u Sijtje Boes geafficheerd ziet.

NRC HANDELSBLAD

Tewerkstelling

Volgende zondag, 24 oktober, gaat er in Brussel een jongerenmars door onder het motto 'Geen racisme, geen fascisme, maar jobs'. Deze manifestatie kende een turbulente voorgeschiedenis en de organisatie heeft uiteindelijk een duidelijke politieke kleur (zie artikel "Geen breed front"). Afgelopen vrijdag besloot de Leuvense studentenbeweging, Loko, op basis van kringstandpunten en kwasi unaniem (3 voor, 21 tegen, 2 onthoudingen), niet deel te nemen aan de mars.

De fakulteitskringen motiveerden hun houding met verschillende argumenten: van de ene moet Loko niet deelnemen aan dergelijke politieke manifestaties, voor de andere was het gebrek aan pluralisme doorslaggevend, nog anderen verwezen naar de onduidelijke link tussen anti-racisme en een betoging voor jobs. Resultaat: de Leuvense studenten nemen officieel niet deel aan de belangrijkste uiting van het feit dat de jongeren ook inspraak willen in het probleem van de werkgelegenheid, op een moment dat dit probleem weer staat waar het thuishoort: helemaal vooraan op de politieke agenda.

De Jongerenmars komt op een te gunstig moment om er zomaar aan voorbij te gaan. Nu de media nog eens uitgebreid de jongeren aan het woord zullen laten, kan de stem van de studentenbeweging niet nog maar eens afwezig blijven, zoals de laatste jaren maar al te vaak gebeurt. Op die manier sluit men zichzelf ook uit van elke inhoudelijke discussie en is men aangewezen op de argumenten die aangedragen worden door zij die wel toegang krijgen (of afdwingen) tot de media.

De motivatie van de kringen roept trouwens vragen op. Dat Loko in verband met tema's als anti-racisme of werkgelegenheid niet aan politiek wil doen, betekent enkel dat ze zich niet met een of andere partij wil geassocieerd zien. Op dezelfde vergadering werd bijvoorbeeld wel het platform van 'Hand in Hand' onderschreven, dat inderdaad wel spontaan met een politieke partij geassocieerd wordt. Dat men echter

met zo'n ondertekening toch een plaats inneemt in het politieke veld, zal wel voor iedereen duidelijk zijn. De specifieke politieke kleur van de mars gebruiken als argument om er niet aan deel te nemen, is ook wel kontradictorisch: door afwezig te blijven vergroten men alleen het gebrek aan pluralisme. Over de link tussen racisme en jobs tenslotte kan inderdaad gediscussieerd worden. Niets verbiedt echter om dat ook te doen en dienaangaande met een eigen standpunt naar buiten te komen. In de mars stappen verschillende groeperingen op met een eigen platform (zie "Geen breed front").

Veto doet met deze katern wel een poging om een inhoudelijke discussie te starten. Naast artikelen over de Jongerenmars zelf bieden we een samenvatting van het debat over tewerkstelling dat aan de gang is en belichten we dat onduidelijke verband tussen racisme en werkloosheid. Tenslotte leveren we een eerste kennismaking met een denkrichtheid die er niet voor terugschrikt uit de huidige oplossingschema's te stappen en een meer fundamentele hervorming voor te stellen, het basisinkomen. Allen aan het werk. (pdg)

Deelnemers aan de jongerenmars Geen breed front

Opvallend aan deze 'derde' jongerenmars is dat, in tegenstelling tot die van het begin van de jaren tachtig, de katholieke zuil volledig afwezig lijkt. In ieder geval doen grote organisaties als ACV-jongeren, Chiro én KAJ niet mee. Over het hoe en het waarom.

De eerste twee jongerenmarsen (in 1982 en 1984, enkel rond werkgelegenheid) konden rekenen op een brede frontvorming waarvan de voornaamste pijlers de ACV-jongeren, ABVV-jongeren en het KAJ waren. Deze keer zou het initiatief in eerste instantie van Blokbuster komen. Zij namen contact op met een aantal verenigingen. Uiteindelijk werd het organiserend comité uitgebreid met de ABVV-jongeren, het Anti-fascistisch Front (AFF) en de Jongsocialisten. Met de totstandkoming van dat comité lijkt er wel het een en ander misgelopen. Zo beweerde Solange Peirsegeale van het KAJ dat zij er pas in september bij betrokken werden, toen het platform al in kannen en kruiken was. Aangezien het KAJ een van de drijvende krachten achter de vroegere jongerenmarsen was, is Peirsegeale ook "een beetje verontwaardigd" over die al te laattijdige raadpleging.

Strikje

Ook de ACV-jongeren beweren dat zij pas gekontakteerd werden "toen datum, plaats, slogan en eisenplatform al min of meer vastlagen." Anderzijds zijn zij echter ook van mening "dat een nieuwe jongerenmars teveel risico's voor mislukken inhoudt." Natuurlijk wordt die kans des te groter door er niet aan deel te nemen. Diane Pardon van de ACV-jongeren vindt dat men eerst intern moet debatteren en sensibiliseren alvorens aan een dergelijke betoging te beginnen. Verder is het ACV — op dit moment, zo benadrukt Pardon — het niet eens met de eis van radicale arbeidsduurvermindering zonder inkomensverlies en consequent ook niet voor de loskoppeling van arbeid en inkomen: "ACV vindt dat in het huidige klimaat geen realiseerbare eis is en wil er dan ook niet voor op straat komen."

De werkwijze van Blokbuster, dat — nog steeds volgens de ACV-jongeren — "al gestart was met de propaganda en rekrutering voor aan andere organisaties gevraagd werd te participeren" is natuurlijk niet zuiver op de graat. Maar het ware wellicht beter geweest dat men alsnog rond de tafel was gaan zitten. Bovendien geven de ACV-jongeren niet veel inhoudelijke kritiek op het platform, tenzij "algemeen, oppervlakkig en dubieus" daarvoor moet doorgaan. Diane Pardon stelt tevens dat men het platform niet kon onderschrijven zonder eerst uitvoerig de achterban te raadplegen.

De Chiro en de Skouts doen evenmin mee. Lut Gevers, nationaal secretaris van Chirojeugd Vlaanderen,

stelt dat men blijkbaar uitgaat van een nogal mechanistische visie: "Los de werkloosheid op en het racisme is opgelost." Anderzijds wenst zij sterk te benadrukken dat Chiro de thematiek van jeugdwerkloosheid niet wil loslaten, maar zich "bij voorkeur wil engageren indien er met een zo breed mogelijk forum overleg wordt gepleegd."

Jan Vanreusel van het Skoutsverbond VVKSM beweert dat hun verbond in grote lijnen wel achter het initiatief staat: "In die zin is er ook geen probleem indien individuele groepen wensen deel te nemen." Toch wil men niet de verzuiling in de hand werken. "Als jeugdbeweging met een opvoedkundig model, waarvan een van de basispijlers solidariteit is, blijft integratie voor ons wel een centraal thema."

De vraag blijft waarom net nu de behoefte werd gevoeld aan een nieuwe jongerenmars. Volgens Annuschka Vandewalle van de ABVV-jongeren dacht men "in het begin zeker nog niet aan een betoging, dat gebeurde pas na het voorstel van Blokbuster." "De ACV-jongeren wilden niet meedoen omdat ze het nog te vroeg vonden." Ook voor een betoging rond het sociaal pakt werd het ACV nog niet bereid gevonden. Nog volgens Vandewalle zouden er in dit verband trouwens verschillen zijn tussen de twee vakbonden: "Het ACV zegt dat alles bespreekbaar is, het ABVV stelt restricties."

Autonoom

Vandewalle vindt bovendien dat de ABVV-jongeren een speerpuntfunctie hebben binnen de eigen beweging en dienen te pleiten voor een uitbreiding van de vakbondsachterban. Werklonen en kansarmen mogen niet uit de boot vallen. Tenslotte stelt zij dat we een andere maatschappij moeten opbouwen: "Als er geen werk is voor iedereen, moeten we verdelen wat er is."

Blokbuster was de motor achter de oprichting van het samenwerkingsverband Youth against Racism Europe (YRE) en in die zin ook mede-organisator van de internationale manifestatie tegen racisme en fascisme van 24 oktober 1992 te Brussel. Toen al stond in het platform "voor eenheid van werkers en jongeren tegen armoede en werkloosheid." Die lijn trekken zij met de koppeling tussen werkloosheid en racisme in het huidige platform resoluut door. YRE riept toen ook op voor eenheid binnen de arbeidersbeweging. Diane Dekens van Blokbuster betreurt dan ook dat het ACV niet meedoet.

Volgens Eddy Steffens van het AFF ligt het ACV compleet dwars over de

term fascisme. Hij noemt dat: de ogen voor de realiteit sluiten. Ook is er volgens hem binnen de katholieke zuil druk uitgeoefend. Zo had het Nationaal Centrum Algemene Vorming eerst het platform onderschreven, maar trok het zich later terug, "na overleg met KAJ". AFF streeft echter wel degelijk naar een zo breed mogelijk democratisch front, zoals mag blijken uit hun initiatief Antwerpen Helemaal Anders (AHA). Hierin zijn zulke uiteenlopende organisaties als de Christelijke Bond van Gepensioneerden en de Rode Jeugd verenigd. AHA wil op 28 november in het Antwerps stadspark tonen dat niet alle Sinjoren het gedachtegoed van het Vlaams Blok steunen.

'met loonbehoud' — in het oorspronkelijke platform, volgens Rode Jeugd. Het laatste houdt namelijk ook in dat niet geraakt wordt aan het indirecte loon dat de patroon moet betalen aan de sociale zekerheid, het eerste enkel dat het netto-loon onaangetast blijft. Binnen het debat rond het sociaal pakt is dat zeker geen muggenzifterij. Voorts stelt men dat de initiatiefnemers van de jongerenmars blijkbaar niet gedacht hebben aan de financiering van hun alternatieven. In dit verband haalt Rode Jeugd het platform van de jongerenmars van 1984 aan: "Een verandering van het politiek beleid veronderstelt dat de regering het geld haalt waar het zich bevindt: de banken, de holdings, de verzekeringen, de MNO's, de grote fortuinen..."

huidige problemen. Binnen de denkpistes die men nu volgt is het gevaar heel reëel dat men sterk gaat bezuinigen op — alweer — de kap van de zwakke groepen."

Slogan

Volgens Peirsegeale is het niet zo dat zij binnen de eigen zuil onder druk werden gezet om zich afzijdig te houden. Het KAJ pleit — vanuit de vragen die ze zich stellen bij de groei-economie — voor "een samenwerking van verschillende jongerenorganisaties met een *numere* toekomstvisie." Peirsegeale: "U zult zeker nog wel van ons horen." Waarschijnlijk ook al tijdens de jongerenmars want het KAJ wil zijn plaatselijke afdelingen vrij laten in hun keuze om al dan niet mee te doen.

In tegenstelling tot de vorige organisaties zijn de migranten niet erg sterk georganiseerd in nationale structuren. Rudi Possemiers is woordvoerder van de Mechelse jongerenvereniging Rzoeezie, die zich vooral met Marokkaanse jongeren bezighoudt. Hij vindt het evident dat zij meedoen aan de lokale mobilisatie. "De band die tussen racisme en werkgelegenheid heelt zijn is volgens ons ook heel zinnig. Er zijn trouwens hoe langer hoe meer bedrijven die geen buitenlandse willen aannemen. We hebben een lijst waar het afgelopen jaar meer dan tweehonderd bedrijven zijn bijgekomen."

Hij vindt het ook belangrijk dat men niet over kleinigheden doorleutert, maar integendeel elkaars acties steunt: "Het voorstel van Objectief (automatische naturalisatie na vijf jaar) is maximaal, maar uiteindelijk gaat het toch om het streven naar gelijke rechten. Voor zover het voorstel in die richting gaat, is het goed. Een ongelijke behandeling resulteert in een slechte maatschappij. Maar verdraagzaamheid op zich — ik verwijs naar de Hand in Hand slogan — is natuurlijk veel te vaag. Je moet gelijke rechten eisen. In die zin is deze betoging een belangrijk initiatief."

Kris Jacobs

Jongerenmars voor werk, tegen racisme en fascisme: zondag 24 oktober te Brussel. Vertrek om 14 u op de Jacquainlaan, vlakbij het Noordstation.

Een aantal groeperingen zal zondag aanwezig zijn met eigen slogans. Zo roept de Brusselse Groupe Anarchiste Vladimir Yatchev op tot betogen "tegen racisme en fascisme en voor het recht op luiheid." Een jongerenmars tegen werk, als het ware. Zij vinden dat racisme en fascisme inherent zijn aan het kapitalisme en willen dan ook het begrip arbeid op zich herbeschouwen: "Daarom stellen wij de verdeling van de vruchten van de arbeid voor in het kader van een gemengd kollektief of individueel eigendomsrecht dat de uitbuiting van het individu uitsluit."

Inkomen

Rode Jeugd, de jongerenbeweging van de Partij van de Arbeid, legt ook zijn eigen klemtonen. Zo vinden zij dat er een belangrijk nuanceverschil is tussen radicale arbeidsduurvermindering 'zonder inkomensverlies' — de terminologie die in het huidige platform gebruikt wordt — of

Kap

Genoeg, groen-progressieve jongeren zeg maar, gaan nog verder: "Volgens ons is de werkloosheid een structureel probleem dat zijn wortels heeft in de manier waarop onze maatschappij politiek-economisch gestructureerd is." Doordat er hoe langer, hoe minder mensensarbeid nodig is om ons economisch systeem draaiende te houden, tekent zich — aldus Genoeg — nu al een duale maatschappij af. Zij zien in die geringere behoefte aan werk "een bevrijdend perspectief dat een menselijke samenleving mogelijk maakt." Een mogelijke oplossing voor de hedendaagse problemen zien zij in een herverdeling van de beschikbare arbeid, tesamen met het invoeren van een basisinkomen. Het belang van dat basisinkomen moet, dixit Genoeg, stijgen naarmate loon en arbeidsduur verminderen.

De groene jongens redeneren daarbij ook vanuit het idee dat er ecologische grenzen zijn aan de groei van de economie. Frappant is echter dat een gelijkwaardig ideeëngoed ook in een compleet andere hoek opduikt, namelijk bij het KAJ. De kajotters staan al jaren bekend voor hun geëngageerde standpunten inzake werkgelegenheid voor jongeren, maar al tijd redenerend vanuit het bestaande economisch stelsel.

Het KAJ doet deze keer niet mee, volgens Solange Peirsegeale "omdat het platform geen rekening houdt met het feit dat een groei-economie geen antwoord meer biedt voor de

IMEXCOM
TECHNOLOGY LEUVEN
Your Computer Specialist van Leuven
De beste prijzen in town!
Burgemeesterstraat, 3 3000 - Leuven
Tel : 016-22.32.82 - Fax : 016-22.04.85

Tegen werkloosheid en racisme Migrant als zondebok

De jongerenmars van volgende week zaterdag staat, in tegenstelling tot de voorgaande marsen, expliciet in het licht van werkloosheid en racisme: 'geen racisme, fascisme, maar jobs'. Op die manier wil men benadrukken dat de eis voor meer werk voor iedereen moet gelden en niet ten koste mag gaan van bepaalde (zwakke) groepen.

In een sociaal-economisch moeilijke situatie is er nochtans vlug een tendens om deze groepen over het hoofd te zien en een zelfbeschermende houding aan te nemen. Over de band tussen een periode van recessie en de 'ruk naar rechts' werd na 24 november 1991 in de media dan ook druk gesproken. Vooral arbeiders en werklozen zouden zich bedreigd voelen door migranten die "hun jobs afpakken, profiteren van het kindergeld en het bestaansminimum".

Sociologische studies beamen dat dit "zich bedreigd voelen" inderdaad een belangrijk kenmerk is van een aantal Vlaams-Blokkiezers, maar pleiten veel voor genuanceerde verklaringen. "Het is een complexe situatie waarin veel factoren een rol spelen. Ongenuanceerd verklaren dat werkloosheid tot racisme of een bepaald stemgedrag leidt is voorbarig", aldus professor Billiet van de KU Leuven. In zijn studie ging Billiet onder andere na wie een negatieve houding tegenover migranten ontwikkelt en hoe die houding kan verklaard worden. Het 'woord' 'anomie' staat hierin centraal: dat staat voor een gevoel van machteloosheid, zinloosheid en sociaal isolement. Dat gevoel registreerde men in grote mate bij mensen met in de eerste plaats een laag opleidingsniveau, een laag inkomen, oudere leeftijd, weinig deelname aan het sociaal-kultureel verenigingsleven. Het gaat dus vooral om inactieven — gepensioneerden, werklozen, werkonbekwamen — en mensen die onzeker zijn over hun job in de toekomst. Bij deze mensen kan

men, aldus de studie, dan ook spreken van "een neiging om in migranten een zondebok te zoeken". Deze cijfers worden verder ook gelieerd aan het stemgedrag. Onder de kiezers van het Vlaams Blok scoort het percentage 'anomische personen' hoger dan bij de andere partijen. Uitzondering hierop is de SP die ook zeer hoog scoort. Het is bekend dat van deze partij een grote groep — vooral ouderen — sterk getroffen is door de economische crisis en ook dat een groot aantal leden zijn overgestapt naar het Vlaams Blok. Maar de oorzaak ligt duidelijk breder dan bij werkloosheid alleen: werklozen zijn bij het Vlaams Blok slechts lichtjes oververtegenwoordigd in verhouding tot de andere partijen. Veel opvallender is de oververtegenwoordiging van ongeschoolde arbeiders.

Net als de jongerenmars legt deze studie de nadruk op de band tussen het migrantenprobleem en problemen van de ganse Vlaamse samenleving. Vaak is er niet eens een reële financiële achteruitgang bij mensen die zich bedreigd voelen, maar worden behoeften hoger gelegd, "met individualisering, individualisme en consumptie als kollektieve waarden." Deze discriminerende houding tegenover migranten heeft op haar beurt natuurlijk invloed op de tewerkstellingsmogelijkheden van deze groep. De recente aanpassingen van de anti-racismewet trachten hier enigszins aan te verhelpen. Een uitdrukkelijk discriminerende klauzele in een werving was al langer door de wet verbo-

door uiteraard de groeiende werkloosheid en de vergrijzing van de bevolking. Een alternatieve denkpiste om de sociale zekerheid te financieren is het voorstel om patronale bijdragen te heffen op machinale arbeid (robot-taks). In het huidige sociaal zekerheidsstelsel worden de werkgevers immers aangemoedigd om arbeidskracht te vervangen door een verder doorgedreven mechanisering. Bovendien vergeet men tegenwoordig al te graag dat een concurrentiële economie uiteindelijk slechts een middel is om tot een samenleving te komen waarin aan ieders noden voldaan is.

Een andere mogelijkheid zit volgens sommigen in een flexibilisering van de contracten. Met een versoepeling van procedures rond uurregelingen en opzegging van contracten zou de werkgever veel functioneler te werk kunnen gaan, wat op zijn beurt de economie ten goede zou komen. Maar een groei van de economie betekent niet noodzakelijk een vermeerdering van het aantal jobs (*job-losing growth*), een feit dat ook het zogeheten relance-beleid, het geven van economische impulsen door de staat, on-

Universitairen nog altijd beter af

Wanneer er zich problemen voordoen op de arbeidsmarkt, worden traditioneel voornamelijk de grote groep van lagereschoolden het zwaarst getroffen. Nochtans is voor studenten uit het hoger onderwijs de tijd voorbij dat ze na hun studies direct het beroepsleven instappen.

Dat is dan ook het enige wat gezegd kan worden, want in globaal hebben de universiteiten niet te klagen. Met zeventienduizend zoekenden (inclusief de niet-uitkeringsgerechtigden) vormen ze nog steeds een klein aandeel van het totaal van 400.000 volledig uitkeringsgerechtigden (maart 1992). Van de volledig uitkeringsgerechtigde werklozen komt minder dan zeven procent uit het hoger onderwijs. Reacties zoals vorig jaar bij de burgerlijk ingenieurs die een symposium hadden gehouden met de naam "Krisis bij de ingenieurs?" zijn dan ook buitenaards maar men kijkt naar het aantal werkloze burgerlijk ingenieurs over heel Vlaanderen (552 in augustus 1992) in vergelijking met het aantal niet-universitair geschoolde werklozen.

Reacties over werkloosheid bij afgestudeerden uit het hoger onderwijs moeten dus in hun juiste context

geplaatst worden. Toch zet er zich voor universitairen, of beter bij studenten uit het hoger onderwijs in het algemeen, een negatieve evolutie in. Eugene Van Kerckhove, docent aan de Sociale Hogeschool in Heverlee, bracht dit jaar een studie uit waarin hij aan de hand van cijfers van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) een berekening maakte van de werkloosheid bij studenten uit het hoger onderwijs.

Uit zijn studie blijkt dat er voor de periode 1989-1992 voor de totale groep van studenten uit het hoger onderwijs een stijging van 17,7 procent op te merken valt. Vooral de stijging bij de Holt-studenten is groot: in drie jaar is het aantal werklozen gestegen van 3437 (1989) naar 5267 (1992), een stijging met meer dan vijftig procent. Voor Hocht en Unief bedraagt die stijging respectievelijk 7,5 en 24,3 procent.

Het probleem met VDAB-cijfers is dat ze eigenlijk niet aangeven hoeveel procent van de pas afgestudeerden uit het hoger onderwijs werkloos is. Het zijn alleen de afgestudeerden die zich inschrijven bij de VDAB die in de statistieken verwerkt zijn. Dat zijn in principe alle werkzoekenden, maar niet alle werkenden schrijven zich in

en ook wie bijvoorbeeld deeltijds werkt of legertijd doet, komt niet in de statistieken voor. Cijfers tonen trouwens aan dat universitairen minder geneigd zijn zich in te schrijven dan lager geschoolden.

Om toch iets te kunnen zeggen over werkloosheid en scholingsniveau moet men in feite met steekproeven of enquêtes gaan werken. Dat is wat onder andere de Dienst Studieadvies van de KU Leuven heeft gedaan bij afgestudeerden midden en eind jaren tachtig, een studie die na vijf jaar werd aangevuld met een *follow up* van dezelfde groep mensen. Over de werkloosheidsituatie van de recent afgestudeerde studenten komt men dus niet veel te weten. De KUL-studenten die tien jaar geleden afgestudeerd zijn, hebben bovendien op dit moment met een andere arbeidsmarkt te maken dan studenten die dit jaar afstuderen. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat slechts één procent van die eerste groep afgestudeerden werkloos is. Aan de andere kant toont dit lage cijfer waarschijnlijk nogmaals aan dat, ondanks de stijging, de werkloosheid bij universitairen nog steeds minder erg is dan voor niet-universitairen.

(ec/svo)

aan. Nu tracht men nog iets verder te gaan: als er een gegronnd vermoeden bestaat dat er gediscrimineerd wordt, kan klacht ingediend worden (net zoals bij het verhuuren van woningen). Hoe dit in de praktijk te bewijzen valt is natuurlijk een andere zaak. Een werkgever kan altijd opperen dat de kandidaat met de Belgische nationale betere kwaliteiten had. De arbeidsbemiddelingsburo's kunnen hier ook niet veel aan verhelpen. In een interview in Veto vorig jaar haalde Brigitte De Baets van de jobdienst van de KU Leuven dit probleem ook al aan: "Ik heb ook problemen met een dergelijke ingesteldheid van de werkgevers..." maar ik weet liever op voorhand wanneer een job

niet toegankelijk is voor buitenlandse studenten dan wanneer de student de boodschap op het moment zelf op een minder correcte manier van de werkgever te horen krijgt." In Nederland wordt om die reden al gewerkt in de richting van positieve discriminatie: door ondervertegenwoordigde groepen voorrang te geven kan een ongelijke situatie terug rechtgetrokken worden.

Zelfs al haalt men deze formele beperkingen weg, dan nog is het probleem verre van opgelost. Dat begint namelijk al in het onderwijs, waar migrantenkinderen vaak in de beroepsrichtingen terecht komen omdat zij onder andere met taal- en aanpassingsproblemen kampen. In juli dit jaar on-

derdekenden de onderwijsnetten en de minister van onderwijs in dit verband de 'gemeenschappelijke verklaring inzake een non-discriminatiebeleid in het onderwijs'. Hierin werd onder andere de "gelijkheid van elke potentiële onderwijsgebruiker erkend" en werden bemiddelings- en beoordelingscommissies opgericht. Het Vlaams Centrum voor Integratie van Migrantenvindt dit een belangrijke stap maar vreest dat er nog een lange weg te gaan is voor de elementen van de verklaring ook goed zullen worden toegepast en de gewenste effecten zullen hebben.

Karen De Pooter

★ DOSSIER ★
TEWERKSTELLING
jongerenmars 24 oktober
BRUSSEL

Werk

vervolg van pag. 1
makerij, van ballonnetjes oplaten. Elke belangengroep wil zijn mening over de problematiek kwijt, maar voor de werklozen is dit kluwen van meningen en voorstellen een echte ramp. Niemand geraakt er wijs uit." De grote vraag die nu overal prijst, is welke oplossingen er uit het sociaal pakt zullen voortvloeien en of die wel ingrijpend en efficiënt genoeg zullen zijn. En als men ziet hoezeer de suggesties uit diverse hoeken verschillen, blijft de vraag of er überhaupt wel een oplossing uit de bus kan komen.

Snoeien

Vooreerst komt vanuit het beroepsleven een claim om de arbeidskosten te verlagen om zo onze concurrentiepositie te verbeteren. Dat kan rechtstreeks door een loonsvermindering, ofwel onrechtstreeks door een loskoppeling van lonen en indexering. Twee oplossingen waar veel bedenkingen over gemaakt kunnen worden en die sowieso door de sterke positie van de vakbonden niet echt haalbaar zijn.

Een suggestie in dezelfde lijn heeft het over een vermindering van de werkgeversbijdragen aan de sociale zekerheid. Als we ons economisch model met bescherming van de zwakkeren in de maatschappij willen behouden en niet willen aansturen op het Amerikaans model (dat nu trouwens ook naar Europese normen toe wordt bijgestuurd), dan blijkt het enorm moeilijk om in de sociale zekerheid te snoeien, aangezien die steeds meer onder druk komt te staan

dergraaf. Sinds 1969 is het Bruto Nationaal Produkt verdrievoudigd, terwijl het totaal aantal werkuren daalde met vijf procent. Als de werkloosheid met één procent dient te dalen, dan is een groei van vijf procent noodzakelijk. Bovendien hebben overheidsinvesteringen nauwelijks invloed op de conjunctuur en is er financieel trouwens niets haalbaar in die richting.

Overbodig

Een suggestie die wel beter onthaald blijkt te worden, is die van de arbeidsduurverkorting. In hoeverre deze maatregel lineair toegepast kan worden, blijft natuurlijk zeer de vraag. Een 32-urenweek bijvoorbeeld zou in sommige sectoren best mogelijk en in andere dan weer moeilijk toe te passen zijn.

Dat een maatregel als deze best haalbaar zou kunnen zijn, blijkt uit een enquête die *De Morgen* door het onderzoeksburo Dimarso liet uitvoeren. Hieruit bleek dat zo'n 63 procent van de ondervraagden bereid is om minder te werken als daardoor banen

Grand Café La Royale
Martelarenplein 6 — 3000 Leuven
tegenover het station
elke dag open van 7.30 tot 24.00
weekend 10.00 tot 24.00
ontbijt — kleine maaltijden — dranken — pannekoeken enz.
Elke dag diverse (inter)nationale kranten en tijdschriften

geschapen worden in het eigen bedrijf.

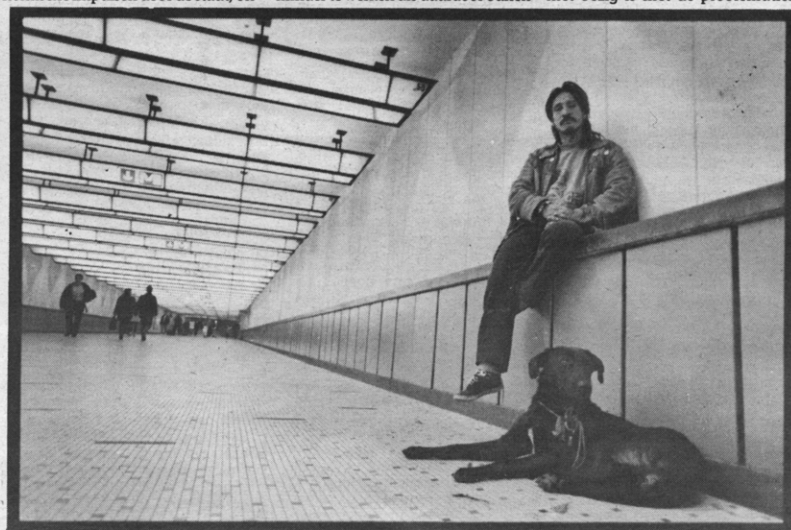
Een iets minder geruststellende vaststelling uit het onderzoek is het feit dat de werkende Vlaming zich van geen kwaad bewust is en totaal niet bezig is met de problematiek.

Bijna 85 procent van de ondervraagde werknemers vindt het onwaarschijnlijk dat ze binnen een jaar zonder werk zouden zitten. Niettegenstaande de ernst van de situatie, hebben vele Vlamingen vertrouwen in de toekomst. Een oproep tot sensibilisering is hierbij misschien niet overbodig.

Er moet iets veranderen, zoveel is duidelijk. Aan de deelnemers aan het sociaal pakt de zware taak nu om te proberen de traditionele wegen te verlaten, zich vragen te stellen bij het huidige systeem en op zoek te gaan naar structurele veranderingen. Of ze daartoe onafhankelijk en onbevooroordeeld in staat zijn, is natuurlijk een andere kwestie. Bovendien zit een belangrijk deel van de getroffen groepen niet aan tafel: werklozen, zieken, bejaarden, gehandicapten... Een debat op fundamenteel nivo is onontbeerlijk en zal misschien tot het *blood, sweat and tears* van Churchill moeten leiden.

Maar als er ook stemmen opduiken om het minimumloof af te schaffen of de sociale zekerheid langzaam aan te wurgen, dan moet er opgepast worden dat Churchill geen alibi wordt voor het grootkapitaal om met hun ontmantelingsoperatie de samenleving helemaal naar hun hand te zetten en zo een deel van de bevolking dat het nu al moeilijk heeft een definitief duwtje in de richting van de afgrond te geven.

Henk Dheedene

Philippe Van Parijs, pionier van het basisinkomen Aan de rijken geven om de armoe af te schaffen

Een op het eerste gezicht doodsimplen idee kan, als het verder uitgewerkt wordt, plots interessante perspectieven openen voor het oplossen van de ingewikkeldste problemen. Zo het basisinkomen, een uitkering die onvoorwaardelijk aan alle mensen zou worden uitgekeerd. Een bevestigende gedachte, door sommigen bestempeld als de Derde Revolutie, van het kaliber van de afschaffing van de slavernij en de invoering van het algemeen stemrecht. Als eerste 'inleiding in de materie' had Veto een gesprek met een van de eerste verdedigers van het basisinkomen in België, Philippe Van Parijs.

Nu het totale aantal arbeidsuren door automatisatie, miniaturisering en technische integratie daalt, wordt het steeds duidelijker dat een fractie van de huidige arbeidstijd volstaat om goed te leven. In zo'n maatschappij heeft het steeds minder zin de samenleving — en ook het recht op inkomen — te baseren op loonarbeid. Het basisinkomen wint daarom de laatste jaren terug sterk aan belangstelling, vooral bij de groenen, progressieve liberalen en bij nieuw links, als manier om arbeid en inkomen te ontkoppelen. Voor enkele definities van de belangrijkste begrippen verwijzen we naar het kadertje op deze bladzijde.

Philippe Van Parijs is professor aan de universiteit van Louvain-la-Neuve, waar hij de Hoover-leerstoel in Sociale en Economische Ethiek leidt. Recent houdt hij zich vooral bezig met politieke filosofie (in de werken *Qu'est-ce qu'une Société juste?* (1991) en *Marxism Recycled* (1993)) en met het basisinkomen (*Arguing for Basic Income* (1992)). Als internationale autoriteit publiceert hij geregeld in topvbladen en is hij een van de bezielers van het Basic Income European Network, dat verdedigers van het basisinkomen uit heel Europa met elkaar in contact brengt.

Veto: De idee van een basisinkomen is nu zowat twee eeuwen oud. Hoewel er pas sinds een tiental jaar echt grondig over nagedacht wordt, is ze toch al doorgedrongen in verschillende ideologische stromingen.

Philippe Van Parijs: «Inderdaad. Vanuit liberaal perspectief, waarin het vrijheidsbegrip centraal staat, wordt het gezien als een stap naar reële vrijheid. De afschaffing van de slavernij maakte de mens formeel vrij, nu moet hij ook de mogelijkheid krijgen om te kiezen welk leven hij wil leiden. Een van de meest fervente verdedigers van het basisinkomen is bijvoorbeeld Samuel Brittan, hoofd-economist van *The Financial Times* en broer van Leon Brittan: eigenlijk een conservatief, maar vanuit radikaal-libertarisch standpunt vindt hij een basisinkomen essentieel.»

Aalmoes

«Ook socialist en steunen de idee: zowel de radikaal-marxistische als de utopisch-socialistische traditie streeft naar een maatschappij waarin de leden een inkomen krijgen naargelang hun behoeftes en niet naargelang hun productieve bijdrage. Nu blijkt dat het berekenen van dat doel, het communisme, door de hele maatschappij op socialistische leest te schoeien, niet evident is: dat heeft de voorbije eeuw aangetoond. Met een basisinkomen kan men echter in die richting gaan, en hoe groter het deel van het BNP dat via het basisinkomen herverdeeld wordt, hoe dichter men bij dat doel komt. Een kapitalistische weg naar het communisme, zoals ik ooit in een controverseele artikel schreef.»

«Vanuit kristelijk perspectief, ten derde, is het basisinkomen ook een goed middel om de armen in onze maatschappij te helpen: er vallen minder mensen door de mazen van het net en het is een minder vernederend systeem, omdat er geen test naar de middelen waarover men beschikt aan voorafgaat. Een universele politiek, van afdwingbare rechten, is altijd beter dan een specifieke armoedepolitiek: a policy for the poor is a poor policy, zoals iemand het ooit uitdrukte. Last but not least, de ecologische hoek. Daar gaat men er van uit dat

het tewerkstellingsprobleem niet kan opgelost worden door economische groei, in de eerste plaats omdat er groei moeten van vijf à zes procent zouden nodig zijn, wat onhoudbaar is. Daarom moet je het produkt van de bijdrage tot de groei ontkoppelen. Zo spreid je de groei over alle leden en rem je hem af: het is niet meer nodig om zo snel te groeien.»

Veto: Al deze voorstanders van een basisinkomen worden in de eerste plaats gekonfronteerd met de hardnekkige overtuiging dat wie niet werkt ook niks moet verdienen. Is daar een antwoord op?

Van Parijs: «Ik heb daar twee argumenten tegen. Eerst een soort ad hominem argument. Ik zeg: 'Julie denken dat rechtvaardigheid erin bestaat dat je mensen moet vergoeden volgens het verrichte werk. Welnu, een onvoorwaardelijk basisinkomen zou in die betekenis rechtvaardiger zijn.' Nu zijn er immers heel wat mensen, zo'n 900.000 in België, die veel en belangrijk werk doen en helemaal geen inkomen krijgen, vooral huisvrouwen. Met een basisinkomen zouden die betaald worden. Natuurlijk, er zou ook wel een groep zijn die echt niks doet en toch een inkomen krijgt. Maar die is verwaarloosbaar in vergelijking met de grote groep die nu werkt en niet vergoed wordt.»

«Een tweede, belangrijker argument, is dat onze gemeenschappelijke rijkdom momenteel vooral uitgedeeld wordt onder de vorm van jobs, in veel mindere mate in materieel kapitaal, in wat de mensen erven. Ik vergelijk jobs dan graag met kroantjes die men kan plaatsen op die rijkdom. Nu is ons systeem zo georganiseerd dat wie werkt niet alleen een vergoeding krijgt voor zijn inspanningen, maar ook een enorme rente die verbonden is met de schaarsheid van die jobs. Wie een job kan krijgen, deelt dus in die rijkdom, de anderen krijgen een aalmoes. De Gestaltswitch die men zal moeten maken, is dat het niet zo is dat het basisinkomen afneemt van zij die werken om het te geven aan zij die niet werken. Nee, zij die werken, kunnen dat alleen maar omwille van al die organisatorische, materiële en technologische rijkdom die zij ook niet gemaakt hebben. Zij kunnen alleen zo veel verdienen omdat zij zich al die rijkdom toeëigenen,

terwijl de rechtvaardigheid eigenlijk eist dat ze er een soort huur op betalen. Als er bijvoorbeeld een gemeenschappelijk stuk land is en er is iemand die zegt: 'Ik wil daar een stuk van bewerken,' dan moet hij een huur betalen aan de anderen, want ze hebben er allemaal recht op.»

Veto: De meeste voorstanders van een basisinkomen stellen dat het tenminste moet volstaan om de basisbehoeften te dekken. U lanceerde echter al voorstellen voor basisinkomens van 8.000 of 10.000 frank.

Van Parijs: «Dat is gedeeltelijk een kwestie van terminologie: voor mij verwijst 'basis' niet zozeer naar die

basisnoden, maar gewoon naar een fundament van waarop de andere inkomens vertrekken. Belangrijker is echter de strategie. Ik ben ook voorstander van een basisinkomen dat maximaal is, zo groot als de economie op een bepaald moment kan dragen. Op korte termijn lijkt het me echter enkel realistisch en verantwoord over een zogenaamd 'gedeeltelijk basisinkomen' te spreken, dat de basisbehoeften dus niet dekt. Natuurlijk moeten de andere uitkeringen ondertussen blijven bestaan. Die eerste stap is zeer belangrijk, omdat men dan het principe heeft aangenomen en omdat er dan een institutionele structuur gekreeërd is waarbinnen het basisinkomen geleidelijk kan stijgen, doordat stijgingen in de globale produktiviteit verspreid worden over de hele maatschappij en niet bij de werkenden en de kapitalisten.»

Leefbaar

«Direkt een basisinkomen invoeren van pakweg 20.000 frank, ongeveer het nivo van het bestaansminimum, is in een klein land als België momenteel onmogelijk. Een studie van het Nederlands Planburo, die 22.000 fr haalbaar noemde, vind ik te optimistisch. Veel hangt natuurlijk af van wat men allemaal tegelijk doet: wat gebeurt er met de pensioenen, hoe gaat men het basisinkomen financieren? Wat er mogelijk is, hangt ook van de andere Europese landen af.»

Veto: Zit men met een laag basisinkomen niet in een totaal andere logica dan met een volledig? Men blijft verplicht om te gaan werken en autonome arbeid is nog steeds moeilijk.

Van Parijs: «Het gaat niet om een andere logica, maar om een kwestie van gradatie. Hoe hoger het basisinkomen, hoe meer keuzevrijheid je de mensen geeft. Maar die wordt met een laag basisinkomen ook al noger. Als je 8.000 frank per maand krijgt en je woont met iemand samen, dan kan je al eens een tijdje niet gaan werken, of je kan wat langer wachten om ander werk te zoeken. Je kan het eigenlijk vergelijken met de huidige vergoeding voor loopbaanonderbreking, die schommelt ook tussen 5.000 en 10.000 frank. Die formule is succesvol — er zijn nu al zo'n 50.000 mensen in dat geval —, onder andere omdat ze geen uitsluiting met zich meebrengt, het is een vrijwillige beslissing. Het blijft echter een privilege voor hen die gewerkt hebben.»

Veto: Verschilt het systeem van basisinkomen dan wel veel van dat van loonsubsidies, of zelfs van het liberale model van de negatieve inkomensbelasting?

Van Parijs: «Wat het fundamenteel verschil maakt van een loonsubsidie, is dat het onvoorwaardelijk is. Je verplicht iemand niet om te gaan werken als hij het geld wil krijgen. Doordat het aan elke potentiële arbeider gegeven wordt, is hij het die kiest of hij het als loonsubsidie gebruikt of niet, door laagbetaald werk te aanvaarden. Dat heeft veel verderrekkende gevolgen dan een loonsubsidie. Iemand zal immers alleen nog laagbetaald werk aanvaarden als dat intrinsiek interessant is (bijvoorbeeld in een cooperatieve) of als dat vormend is. Net als bij loonsubsidie, of bij een vermindering van de patronale lasten, waar men nu veel over spreekt, zullen er nieuwe jobs gekreeërd worden, maar van een heel ander type.»

«De negatieve inkomensbelasting dan, is voor mij geen basisinkomen, omdat ze nog steeds uitgaat van een voorafgaandelijke test, hoewel het effect voor het netto inkomen identiek is. Maar dan ben je wel blind voor het psychologisch effect: in een systeem van negatieve inkomensbelasting ophouden met werken is veel moeilijker, omdat je dan een voorschot moet vragen op je uitkering, enzovoort. Een veel ingewikkelder systeem, dat de armoedeval niet afschaft. Bovendien is een basisinkomen niet duurder voor de Staat. Dat alles betekent niet dat een negatieve inkomensbelasting niet beter zou zijn dan het huidige systeem.»

(foto Dieter Telemans)

Veto: U stelt het basisinkomen ook voor als sleutel tot de oplossing van het huidige tewerkstellingsprobleem.

Van Parijs: «Laat me eerst even dat probleem schetsen. Vandaag de dag zijn we eigenlijk twee maal zo rijk als in wat we toch de 'gouden zesties' noemen, maar toch zijn er vijf maal zoveel mensen uitgesloten. Dat komt omdat de verhoging van de produktiviteit gepaard is gegaan met een alsmaar hogere concentratie van rijkdom bij zij die het produktiefst zijn: de hogere brutolonen worden alsmaar hoger, terwijl een steeds groter deel onder het bestaansminimum komt.»

«Tegen die achtergrond, lijkt me de enige oplossing die naar het hart van het probleem gaat, het basisinkomen te zijn. Om alle leden van onze maatschappij niet alleen een inkomen te geven, maar ook toegang tot een baan in de heteronome sfeer, moet je hen een basis geven van waarop ze kunnen vertrekken. Tegelijk worden ook, zoals ik al zei, heel wat banen bijgekreeërd die nu onmogelijk kunnen bestaan. Bovendien krijg je dan een soepelere economie, waarin de echte produktiviteit zou verhogen: niet alleen de hoeveelheid produkt per uur werk, maar ook de kwaliteit van de jobs, hun aantrekkelijkheid. Het basisinkomen kan dus het probleem zoals we dat nu in Europa kennen, helpen oplossen. Dat kan je niet vergelijken met de VS, waar het bestaansminimum veel lager wordt gelegd. Willen we het Europees model redden, en veramerikanisering tegenaan, dan moeten we niet de huidige situatie proberen behouden, maar verder gaan, door die basis in te voeren.»

Veto: Het basisinkomen zou ook indirect arbeidsduurvermindering in de hand werken.

Van Parijs: «Doordat er veel banen bij zullen komen en er meer mensen zullen werken, zal het totaal aantal uren veel groter zijn dan nu. De spreiding zal groter zijn, en wie nu al werkt, zal waarschijnlijk minder gaan werken.»

Veto: Voor iemand die zo'n fundamentele oplossing voor de huidige problemen voorstelt, moeten de discussies rond het sociale pakt wel erg ontgoochelend zijn.

Van Parijs: «Je wenst natuurlijk altijd dat het vlugger gaat, maar toch ben ik niet pessimistisch omdat ik denk dat we wel in die richting evolueren. Voor elk van de problemen waar het basisinkomen aan tegemoet komt, zou men wel een specifieke oplossing kunnen bedenken die beter is: promotie van autonome arbeid, werkloosheid, minimale autonomie voor de huisvrouw of -man, enzovoort. Stilaan groeit echter het besef, vermits die verschillende oplossingen allemaal op tegenstand stuiten, dat er iets groters en

eenvoudigers zou kunnen komen. Een leefbare solidariteit voor onze tijd en voor de toekomst.»

Pieter De Gryse
Pieter Vandekerckhove

Van Philippe Van Parijs verschijnt eind dit jaar het werk 'Real Freedom for All. What if anything can justify Capitalism?'

Basiswoordenboek

- **Basisinkomen** — Alle voorstellen tot het invoeren van een basisinkomen bevatten als cruciaal element de invoering van een uitkering, die zonder enig voorbehoud aan elk individu toekomt en die volstaat om in het levensonderhoud te voorzien. Daarom wordt ook wel de term 'universele uitkering' gebruikt, omdat die beter uitdrukt wat de maatschappelijke betekenis van deze voorstellen is. Ze rust op de stelling dat het recht op inkomen en het recht op arbeid twee uiterst belangrijke doelstellingen blijven, maar dat ze in de huidige context enkel verenigbaar zijn wanneer men het beleid inzake inkomensverdeling loskoppelt van dat inzake werkgelegenheid.
- **Autonome arbeid** — arbeid die niet per se hoeft te gebeuren maar die gedaan wordt omwille van de zinvolheid of creativiteit van de aktiviteit zelf.
- **Negatieve inkomensbelasting** (NIB) — Belastingssysteem dat Milton Friedman in 1962 lanceerde en dat subsidiërend werkt voor die inkomens die onder een bepaalde grens zitten (bijvoorbeeld voor zij die minder dan 5000 frank per maand verdienen). De NIB inspireerde in België een aantal VLD-voorstellen. Deze negatieve inkomensbelasting wordt wel net als de traditionele sociale uitkeringen, achteraf betaald. Dat bewijst meteen ook haar ondoelmatigheid: omdat ze enkel werken nadat zijn een noodsituatie voordeed, is een tijdsverschil tussen noodsituatie en uitkering onvermijdelijk. Bovendien blijft bij de NIB ook controle nodig, wat het systeem duurder maakt dan een echt basisinkomen.
- **Loonsubsidiëring** — een subsidie die aan de werknemer wordt uitgekeerd om de loonkost voor de werkgever te verlagen. Basisinkomen kan als een vorm van loonsubsidiëring gezien worden: ze voorziet iedereen van een bepaald inkomen, waardoor het mogelijk is het minimumloon met eenzelfde bedrag te verlagen.

Verboden
de dieren te
voederen.

Je zi(e) er beter.

7 Filmzalen, elk met een scherm zo groot als een volwassen dinosaurus, ergonomische zetels, een perfecte geluidskwaliteit (THX® Sound System)

en bovendien een digitale kopij van Jurassic Park. Op die manier zien de dino's van Spielberg er angstaanjagend echt uit. (Zonder digitale kopij krijgt u een hoopje fossielen, als het ware.) Super City One heeft voor u nog en extraatje: een heuse Jurassic Park Shop. Kom langs vanaf 19 oktober.

De eerste 300 bezoekers krijgen trouwens een Jurassic Park - geschenkje...

Bioskoopcomplex Super City One - Bondgenotenlaan 145 - 3000 Leuven - Info film 016 / 29 30 30.

Zoekertjes

- Belle tang zoekt kniptang om samen draadjes door te knippen.
- Pieter, al wat aan je sociaal leven ge-daan vandaag?
- Ventje, je hebt dat goed gedaan op die betoging. Koesje.
- Broertje en zusje vervoer van Leuven naar Baarle-Hertog of omgeving en te-terug; tegen vergoeding natuurlijk. Tel. 23.56.90 of 014/69.90.83 (Susan).
- Typen tests, verslagen, briefwisseling: Kris Rosselle, Naamsestweg. 130, 3000 Leuven, 20.70.77.
- Stuc zoekt voor het seizoen 93-94: 1/ een vrijwilliger (in ruil voor vrijkaarten) voor allerlei ekstra layout werk (vragen naar Ann Van Mechelen); 2/ een film-projectantist(e) (schriftelijke soll. tav. J. Zwaenepoel). Stuc, Van Evenstr. 2d.
- 5 jaar Labyrint: vier mee op onze gran-dioze verjaardagsfuif — vooraf lesbisch kabareet. 20.00 u. za. 30/10 in Burenhuis. M-Therasiatr.
- Gezellige Erasmusser nodigt fotomo-diel uit om hopenloze enquêtes te re-habileren.
- Verloren op ma-av. 27/9 op de piste van het sportkot, ofwel daar in de buurt: een gouden oorring (in de vorm van een druppel). Bellen naar Véronique De Ca-luwe, 40.13.84.
- Cirkus Tommie zegt: de danser is ge-zegend.
- Eh... BB, ben je daar nog? Bok.

Sportúra
reizen

Studenten-skireizen
vanaf 8.640 fr.
Tel. 016/23.93.98

- Aan de 'platte én lege tube-toerist', het lijkt ons culinair meer verantwoord om het vegetarisch eten-ten-huize-van-te verplaatsen naar 'La Cantina del Corone'. Laat ons — via Veto — weten wanneer jullie magen rammelen. 'De 2 rechtse keukenprinsessen'. Breng wel gezelschap mee.
- Hoe heet je, sprietje?
- Roze Drempelnieuws: hoevel weet jij over homoseksualiteit en alles wat er mee te maken heeft? Dat merk je wel tijdens Homo-lesbo-kwis van jongerengroep 'Het Goede Spoor' op ma. 18/10 om 20.00 u.
- Beste Politika-autochtonen, wij willen enkel de Leuvense fuifcultuur een nieu-we impuls geven. Zelf gaan wij regelma-tig uit de bol op een P&S, Psycho-, ... Scorpiofuif. Dit wil echter niet zeggen dat wij volledig content zijn maar wel dat die fuiven voor ons het beste alterna-tief zijn. Daarom het doe het zelf (fijner) initiatief. *Bond beter volgen.* (BBF)
- Cirkus Tommie zegt: gerijpte zeep was beter.
- Als onze eerste manifestatie een suk-ses wordt geven wij een vat in Politika.

- De frivole traditie van vorig akade-miejaar gaat verder: 'zesde' homoseks-heterofoef op wo. 20/10 vanaf 22u. in Rumba. Org. Flint 49.
- Gevonden vr. 1/10 in de OLV-str.: rood wollen jasje. Patricia St.-Annastr. 23.
- Turkse studenten worden verzocht kontak op te nemen met Top Ergun voor kennismaking en activiteiten. Top Ergun, Fochplein 17.
- Labyrint (lesb./bi. vr.): elke 2de zater-dag van de maand fuif in De Shrink, Tienestr. Voor andere activiteiten bel de Laby-fon, 25.66.76, vraag onze fol-der of krant.
- Verloren: bruin velouren brillendoos met bril op 29 september; terug te be-zorgen tegen attractieve beloning bij Johan Claes, cite 1/1.
- Gevonden: Italiaanse boeken (3x Do-cete, Ricerche didattiche, la scuola catto-lica, 10 anni di esperienze sull'orien-tamento dei giovani IX ...) in Vesaliusstr. thv. het Ped. inst. op 12/10. Af te halen Vesaliusstr. 31 (3xbellen)
- Dag Hilde D., ik hoorde van Lieven en Anneke dat je je waagt aan kriminologie. Laat je me eens je kotadres weten? Bieke, Tienestr. 127
- Liesbet (zonder h), wedden dat als ge uw naam in Veto ziet, ge van puur geluk gaat jodelen en spoilers vermassakre-ten?
- David Evertaert & Tom Verschuere, geef eens teken van leven en deponeer een briefje in de Tienestr. 127, gericht aan Wiske.
- Het Universele Duistere Pata-syn-droom ijvert desalintemtem voor het welzijn van de getormenteerde dave-luigel: O-O-O.
- Zin om wat anders te doen dan stude-ren of aan de bar te hangen? Dat kan. Kom eens langs bij de Leuvense Go-klub, elke dinsdag vanaf 20.00 u. in het China-Europa-Inst., Naamsestr. 63. Vanaf 26/10 worden nieuwsgriegen ingewijd in de geheimen van dit boeiende Japanse bordspel. We verwachten je.

JO MEUWISSEN
bvba

Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal voor seminars, evenementen, optredens, fuiven en TD's
LCD - VIDEOPROJECTOREN
DISCOBAR

016/201.301

- Het Sint-Janshuis in Heverlee en Isol zoeken vrijwilligers om buitenlandse studenten een elementaire woorden-schat Nederlands bij te brengen. Info: Piet Stoffelen, Piet Vandevoorde/Geert Nijs op 22.08.10 ('s avonds).
- Wist u dat de Nederlandse studenten in Leuven voor zijn thuisbezorgde avondkrant *NRC-Handelsblad* maar Hfl 409,- voor (365-55) nummers = Hfl 1.30,- per nummer betalen? En dat ze nu elke dag 2/3 pint minder drinken, om seffens de Vlamingen in kennis de loef te gaan afsteken? Waar zouden ze die krant non-de-viool toch bezellen? J.d.B.
- De drie galaridders zoeken een jonk-vrouwe om haar te behoeven voor na-kenm onheil.
- Aan Heidi: antwoord: thuis en daar was het enorm gezellig. Kom nog eens langs. Domi.
- Carlo Snoeck, er ligt een brief voor u in de Tienestr. 127, van een zekere 'ikke' uit Canada.
- Gitaarkursus 1993 hervat. Deze keer niet gearzeeld: voor beginners (basis-aanslagen en liedjes) en gevorderden (tokkels, intro's, basis blues, ...). Indi-vidueel of in kleine groepjes. aantal in-schrijvingen is beperkt. Voor info. Geert W. Tienestr. 21, 22.65.93.

KAFETEORIEEN

ECO COPY

Het groene copy-center van Leuven. Gerecycleerd en 100% chloorvrij papier
Thesissen - Cursussen - Folders
Formaat A5 tot A2
ALLE inbindingen, Plasticiseren tot A3
Snel - verzorgd - volledig afgewerkt

Tienestr. 118
3000 Leuven
tel.: 016/23.70.30
fax: 016/23.34.31

CANON Kleurkopie 50 Fr. en minder.
van 9 u. tot 22 u. doorlopend.
zat. 10 u. tot 17 u.

AGENDA & VALVAS

Alle gegevens voor agenda en valvas moeten opgestuurd worden naar 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven. Vermeld duidelijk alle informatie (datum, uur, plaats en prijs).

MAANDAG

- 16.00 u GESPREEK Johannes Odenthal voert gesprekken met de koreografen Dennis O'Connor en Christine De Smedt, in Stuc, toeg. gratis, org. Klapstuk.
- 20.30 u DANCE Flamenco door Antonio El Farruco y su grupo, de wereldtop van de flamencodans in première voor België, in Stads-schouwburg, toeg. 200 tot 700, org. Klapstuk.
- 22.30 u DANCE 'Amor Omnia' van Dennis O'Connor: het gevoel van Liefde Overwint Alles wordt getest op de hedendaagse dans, in Klapstukstudio, Naamsestraat 96, toeg. 280/350, org. Klapstuk.
- 21.00 u VERGADERING Algemene vergadering van Milieuraad, in projekthuis van Genoeg.

DINSDAG

- 16.00 u GESPREEK Johannes Odenthal praat met Antonio El Farruco en Olga de Soto, in Stuc, org. Klapstuk.
- 19.15 u DANCE Olga de Soto brengt 'I believe that if I act upon the dimension of time...' ofwel Zeno's paradoxen op muziek van Thierry De Mey, in Soetezaal, toeg. 100/150, org. Klapstuk.
- 19.15 u DANCE Het Spaanse gezelschap Mal Pelo met 'Duet', een stuk van 20 minuten voor twee dansers, in Stuc, toeg. 100/150, org. Klapstuk.
- 20.00 u BIJEENKOMST 11.11.11-studenten bereiden de campagne rond veiligheid voor, in Projekthuis van Genoeg.
- 20.00 u POEZIE De Italiaanse dichters Donatella Bisutti praat over haar nieuwe boek 'La poesia salva la vita'. Nadien volgt een gesprek met de dichters Piechowicz, Augustin Doinas en Mircea, in Pieter Coutereelstraat 76, org. Europees poëziecentrum 'De zevenspalen'.
- 20.30 u FILM 'Antigone': Jean-Marie Straub en Danièle Huillet gebuiken de bewerking van Bertolt Brecht voor een sobere verfilming, in Stadschouwburg, toeg. 200/250, org. Klapstuk.
- 22.30 u DANCE Dennis O'Connor dans 'Amor Omnia': het Liefde Overwint Alles-tema wordt toegepast op de hedendaagse dans, in Klapstukstudio, Naamsestraat 96, toeg. 280/350, org. Klapstuk.
- 22.30 u DANCE Nahid Siddiqui dans 'Mughal Court' 4 solo's die een overzicht geven van de Kathak-dans, een traditionele maar nog zeer levendige dans, in Minnepoort, toeg. 280/350, org. Klapstuk.

WOENSDAG

- 13.00 u UUR KULTUUR 'Fabrijaanse landschappen', een film van Herman Van Eycken en Jan Fabre over het ontwikkelingsproces van Fabres eerste opera 'Das Glas im Kopf wird vom Glas', in Studio 1, toeg. gratis, org. Klapstuk ism Kultuurkommissie.
- 16.00 u GESPREEK Johannes Odenthal voert dansgesprekken met de Indische Nahid Siddiqui en de koreografen van Mal Pelo, in Stuc, org. Klapstuk.
- 19.15 u DANCE Het Spaanse gezelschap Mal Pelo met 'Duet', een stuk van 20 minuten voor twee dansers, in Stuc, toeg. 100/150, org. Klapstuk.
- 19.15 u DANCE De Belg Bert Van Gorp creëert een duet met de Amerikaan David Hernandez, in Zullenzaal, Naamsestraat 96, toeg. 100/150, org. Klapstuk.
- 19.45 u LEESGROEP Eerste ontmoetingsavond van de leesgroep Filosofie der vrijheid, die werkt ahv het gelijknamige boek van Rudolf Steiner, in Dialoog, Blijde Inkomststraat 109, org. W. Kerremans en B. Penninckx.
- 20.00 u DEBAT Maatschappelijk debat: de multiculturele samenleving, noodzaak of utopie?, met o.a. Koen Elst en Mohammed Chakkar, in Kleine Aula, Maria-Theresia kollege, toeg. 50, org. KVHV.
- 20.00 u FILM Vertoning op video van de film 'Rosa Luxemburg', in Ierse Predikherenstraat 25, toeg. gratis, org. Masereelklub vzw.

- 20.30 u DANCE Compagnie De Brune/Lynda Gaudreau in een complexe koreografie die de eigentijdse sensualiteit belichaamt, in Vlamingenstraat 83, toeg. 280/350, org. Klapstuk.
- 22.30 u DANCE Nahid Siddiqui dans 'Mughal Court' 4 solo's die een overzicht geven van de Kathak-dans, een traditionele maar nog zeer levendige dans, in Minnepoort, toeg. 280/350, org. Klapstuk.

DONDERDAG

- 16.00 u GESPREEK Johannes Odenthal discussieert met Lynda Gaudreau, Bert Van Gorp en David Hernandez, in Stuc, org. Klapstuk.
- 19.15 u DANCE Francisco Camacho dans een 30 minuten durende solo, met een Zuiders, Portugees gevoel voor religieuze overdrijving, in Soetezaal, Naamsestraat 96, toeg. 100/150, org. Klapstuk.
- 19.15 u DANCE De Belg Bert Van Gorp creëert een duet met de Amerikaan David Hernandez, in Zullenzaal, Naamsestraat 96, toeg. 100/150, org. Klapstuk.
- 20.00 u GESPREEKAVOND Luisteren, praten en ideeën uitwisselen rond 'Werelddeconomie', in Bloomsbury Koffiehof, Arendstraat 11, toeg. 50, org. de Baha's van Leuven.
- 20.00 u INFO-AVOND 'Lesbiennes en kinderen', een psychologie van de VUB, H. Claes en 3 KID-kinderen vertellen alles over Kunstmatige Inseminatie met Donors, in Oratorienhof, org. Labyrint.
- 20.00 u INFO-AVOND Open informatie-avond voor Groene Studenten. In 1 uur worden Genoeg, de verschillende werkgroepen en de werking van de Groene studenten voorgesteld, in Projekthuis van 'Genoeg, Vlamingenstraat 116.
- 20.00 u KONCERT BRTN-Filharmonisch orkest olv Alexander Rahbari, met werk van Bartok, Beethoven en Swinnen, in Concertzaal Lemmensinstituut, Heeresstraat 53, toeg. 150/250, org. Concertvereniging Lemmensinstituut.
- 20.00 u KONCERT Benefietconcert door Citizen Fish, Toxic Waste en Bad Influence, in Sojo, toeg. 250/280, org. Genoeg.
- 20.15 u LEZING 'Lecture in philosophy', professor R. Bernet spreekt over 'Derrida, Husserl, Freud: the trace of Transference', in Hoger Instituut voor Wijsbegeerte.
- 20.30 u DANCE Compagnie De Brune/Lynda Gaudreau in een complexe koreografie die de eigentijdse sensualiteit belichaamt, in Vlamingenstraat 83, toeg. 280/350, org. Klapstuk.
- 22.30 u DANCE Nahid Siddiqui dans 'Mughal Court' 4 solo's die een overzicht geven van de Kathak-dans, een traditionele maar nog zeer levendige dans, in Minnepoort, toeg. 280/350, org. Klapstuk.

VRIJDAG

- 16.00 u GESPREEK Johannes Odenthal spreekt met Vera Mantero, Francisco Camacho en Donna Uchizono, in Stuc, org. Klapstuk.
- 19.15 u DANCE Francisco Camacho dans een 30 minuten durende solo, met een Zuiders, Portugees gevoel voor religieuze overdrijving, in Soetezaal, Naamsestraat 96, toeg. 100/150, org. Klapstuk.
- 19.15 u DANCE Donna Uchizono brengt twee korte solo's: het bloemgedicht 'Desiree' en 'Short Tahitian Temper' op Tahitiaanse drummuziek, in Stuc, toeg. 100/150, org. Klapstuk.
- 20.30 u DANCE Compagnie De Brune/Lynda Gaudreau in een complexe koreografie die de eigentijdse sensualiteit belichaamt, in Vlamingenstraat 83, toeg. 280/350, org. Klapstuk.

ZATERDAG

- 16.00 u GESPREEK Johannes Odenthal voert zijn laatste Klapstuk-gesprek met Jan Fabre, in Stuc, org. Klapstuk.
- 19.15 u DANCE Donna Uchizono brengt twee korte solo's: het bloemgedicht 'Desiree' en 'Short Tahitian Temper' op Tahitiaanse drummuziek, in Stuc, toeg. 100/150, org. Klapstuk.

ALFA
21/10 om 14.00 u: Redaktievergadering Alfabetjes, in Alfa-perma. 21/10 om 20.00 u: Voorfilm, in MSI 00.28. 21/10 om 20.30 u: Film, in MSI 00.28.

APOLLOON
19/10 om 20.10: 24-urenloop — F.L.O.K., sauna en massage aan een democratisch prijsje.

EKONOMIKA
21/10 om 08.30 u: Bedrijfsbezoek NBB — tentoonstelling Maya's, in Handelskot.

EOOS
20/10: Peter -en meteravond slavistiek.

GERMANIA
22/10 om 21.00 u: Vlasschaard-avond, in Fak L&W.

MEDEKA
21/10 om 22.00 u: Disco night, in DOC's bar.

POLITIKA
18/10 om 13.00 u: Politika-koffie vanaf nu open van 13.00 u, van maandag tot donderdag, en in de namiddag alles 5 frank goedkoper. 18/10 om 20.00 u: KV, boven Politika-koffie. 18/10 om 23.00 u: Gratis 1,5 vat, in Politika-koffie. 20/10: Politika wint 24 uur, in Sportkot. 20/10 om 21.30 u: Concert van het Mechels kuriosum Slightly Sweet, een 'unplugged' optreden zonder technische powertoestanden, in Politika-koffie.

PSYCHOLOGISCHE KRING
21/10: Shrink 'donderdagavondactiviteit', in Shrink.

VTK
19/10 en 20/10: 24-urenloop, in Sportkot. 19/10 om 24.00 u: Begin Gotcha-spel. 21/10 om 21.00 u: Boes'n blues, in Flap.

WINA
18/10 om 14.00 u: Bibliotheekbezoek eerstejaars, in Blok D. 19/10 en 20/10: 24-urenloop in Sportkot. 20/10 om 22.00 u: Klein-kunst bar, in 't Alternatief. 21/10: Bibliotheekbezoek eerstejaars, Ladeuzeplein. 25/10 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in Wina-kelder.

ZONDAG

- 11.00 u KONCERT Habanera voor viool en piano: nav. Europaia Mexico wordt gezocht naar Latijns-Amerikaanse invloeden op Europese klassieke muziek, in Minnepoort, toeg. 150, org. Cultureel Centrum Leuven.
- 20.30 u KONCERT Cappella Pratenis olv Rebecca Stewart brengt meerstemmige werken van Pieleren en Obrecht zonder instrumentale begeleiding, in St.-Geertruikerk, Halfmarstraat, toeg. 250/350.

MAANDAG

- 20.00 u GESPREEKAVOND Gesprekken over relaties voor wie jong, homo, lesbisch of bi-seksueel is, in Maria-Therasiatr. 114, org. Roze drempel.

Andere film in Leuven (3): Bevrijdingsfilms

"De wapens van het neo-kolonialisme zijn de missionarissen en de ontwikkelingshulpers"

Op de golf van veranderingen en als nevenprodukt van de Derde-Wereldbeweging ontstond in 1968 Bevrijdingsfilms. De oprichter en bezieler, geëngageerde eks-priester Paul 'Pablo' Franssens, kwam toen net terug van een zevenjarig verblijf in Zuid-Amerika. Gewapend met enkele zelfgemaakte documentaires trok hij Vlaanderen door om de scheefgetrokken Noord-Zuidverhouding, toen nog onbekend bij de grote massa, aan te klagen.

"Het doel van de vereniging is bij te dragen tot de sociale bewustwording van het volk, door de strijd van de onderdrukte volkeren en groepen te leren kennen. Zij wil deze mentaliteitsverandering bereiken door gebruik te maken van vooral de film, maar ook van andere middelen van communicatie". Zo staat geschreven in de statuten van de vzw Bevrijdingsfilms, een niet-commerciële film- en videoverdelers die audiovisueel materiaal ter beschikking stelt van de socio-kulturele en edukatieve sektor. Dit gebeurt voornamelijk door het verhuren van films, documentaires en, sinds 1983, video's met een duidelijke maatschappij-kritische inhoud, zoals 'De Mars', 'La nación clandestina', 'Samba Traore' en recent 'Speak up! It's so dark', een film over het neo-nazisme en ekstreem-rechts. In 1989 is men eveneens overgegaan tot de verkoop van video's, vooral dan aan bibliotheken en scholen.

Kontestatie

Bevrijdingsfilms wil dus in de eerste plaats aan bewustmaking doen. Films worden niet aangekocht als een produkt van de zevende kunst of als ontspanning, maar als een middel om de Noord-Zuidproblematiek onder de aandacht te brengen en zo te wijzen op de structurele oorzaken van de 'onderontwikkeling'. Het overgrote deel van de films is dan ook afkomstig uit landen van de Derde Wereld en belicht thema's als racisme, de Noord-Zuidverhouding, ontwikkelingsproblematiek, minderheden, kansarmoede en neo-nazisme.

Veto: Vanwaar juist dat idee om hier in België aan alternatieve film distributie te doen?

Franssens: "Bevrijdingsfilms is eigenlijk rond mijn persoon ontstaan. Ik ben zelf als missiona-

ris naar Bolivia geweest en mijn ogen zijn open gegaan toen ik in Zuid-Amerika was. Vooral omdat ik dadelijk bij de mijnwerkers ben gaan wonen en niet in een beschermd parochiehuus. Wat meespeelde was dat ik begon in te zien dat de meeste van de grondstoffen, zoals ertsen, naar België kwamen en dat de ontwikkeling hier slechts in stand kan gehouden worden door die goedkope grondstoffen uit de Derde Wereld. Ik ben dan terug naar België gekomen, enerzijds omdat ik in Bolivia niet meer welkom was omwille van mijn engagement, maar ook omdat ik ondertussen het besluit had genomen hier te werken, aangezien de oorzaken van de onderontwikkeling hier liggen."

"Ontwikkelingshulp lost niets op en is maar een opvangen of verdoezelen van de echte problemen. Hoe meer ontwikkelingshulp er naar een land gaat, hoe armer het wordt. De wapens van het neo-kolonialisme zijn de missionarissen en de ontwikkelingshulpers. Zij dienen vaak, onbewust en juist omdat zij zonder materiële belangen naar ginder gaan, als public relations van de multinationals. Vroeger moesten de missionarissen naar ginder gaan om de mensen te kalmeren, nu zijn dat de NGO's."

"Ik gebruik al meer dan twintig jaar het woord 'overontwikkeling' voor de westerse landen; een term die je nu wel meer tegenkomt, maar toen ik die vroeger gebruikte lachte men mij uit. Men beschouwde de ontwikkeling van het Westen toen nog als normaal. Ook de president van Bolivia zei ooit dat binnen één generatie de problemen van de overontwikkeling moeilijker op te lossen zouden zijn dan die van de onderontwikkeling. We zitten nu met luchtvervuiling, het broeikasfeffect, auto's, noem maar op."

"Toen ik dat twintig jaar geleden beweerde, heb ik daar enorme moeilijkheden mee gehad. Zo heeft de Duitse ambassade in Brussel ooit een

telegram gestuurd naar Berlijn, toen ik daar uitgenodigd was voor een filmsymposium, om hen te verwittigen dat ik een gevaarlijke en actieve marxist was. Ik werd ook regelmatig gevolgd door de BOB. Men vond het niet normaal dat een missionaris zulke dingen zei. Men noemde dat kontestatie. Je mocht van de Kerk protesteren, maar niet kontesteren."

"Toen ik hier kwam, besloot ik dat ik informatie moest geven en heb ik zelf een film gemaakt over de mijnwerkers in Bolivia. Langzamerhand hebben we dan andere films gekocht. Aanvankelijk werkten we alleen met vrijwilligers, maar met de BTK-projekten en het plan Spitaels kregen we een aantal bedienden. Zo is Bevrijdingsfilms stilaan ontstaan."

Klank

Veto: Vanwaar de keuze voor de naam Bevrijdingsfilms?

Franssens: "We hebben een aantal ideeën gehad. Eerst dachten we aan de naam Revofilms, van revolutionaire films. Maar dat vonden we te duidelijk uitdrukken wat we wilden. Dan hebben we ook nog gedacht aan Derde-Wereld-films, maar aangezien het om een wereldwijd probleem gaat, hebben we dat idee niet behouden. In de naam Bevrijdingsfilms zit eigenlijk alles, zowel voor hier als voor het Zuiden. Wij moeten ons ook bevrijden van de economische systemen, van onderdrukking. We hebben er ook een tijd aan gedacht om de naam te veranderen in Infofilms, omdat we vreesden dat de term Bevrijdingsfilms te politiek klonk en we sommige mensen ermee zouden afschrikken."

Veto: Waarom mag de naam eigenlijk niet politiek klinken?

Franssens: "Omdat door onze opvoeding, vooral in het katolieke Vlaanderen, het woord politiek steeds geïdentificeerd werd met links, met socialisme en communisme. De CVP en zo, dat was geen politiek, daarvoor werd dat woord niet gebruikt. Politiek had hier een negatieve bijklank. Daarom spreken we om tactische redenen minder en minder van politieke films en meer van socio-kulturele films. Een film van rechts is natuurlijk ook politiek, maar dat kregen we de mensen niet aangepraat."

Kineast

Doorheen de jaren ontwikkelde de organisatie zich verder langs twee wegen. Enerzijds groeide het aanbod van films en documentaires gestaag voort, zodat men nu over een driehonderd titels beschikt van onafhankelijke kineasten en producenten. Naast de verhuur en verkoop van films en videoprogramma's worden bovendien begeleidende brochures aangeboden bij bepaalde programma's en verhuurt men weergave-apparatuur.

Anderszijds evolueerde men mee met de technische kant van de zaak. Begonnen als filmvertoner en later als distributeur van 16mm-films, ging men in 1982 eveneens video's verhuuren. Nog iets later startte men, als een van de eersten in België, met de verhuur van grootbeeld-video-projectoren. Ook de vertaling en de ondertiteling van de films wordt vaak door Bevrijdingsfilms zelf verzorgd, zowel voor de eigen films als voor films van andere organisaties. Op die manier steunt men eigenlijk andere socio-kulturele organisaties, die dan voor de ondertiteling niet bij de (dure) commerciële sektor moeten aankloppen.

Veto: Veel kineasten uit de Derde Wereld bieden Bevrijdingsfilms zelf hun film aan. Hoe zijn die relaties tot stand gekomen?

Franssens: "Ik kende kineasten uit Bolivia en die hadden dan weer contact op continentaal vlak met andere kineasten, vooral via festivals, aan wie ze vertelden dat ze met hun films naar Bevrijdingsfilms moesten gaan omdat wij hen een rechtvaardige prijs geven. En zo zijn wij in contact gekomen met filmmakers van overal."

Vijftig procent van de verhuuropbrengst van een film gaat naar de kineast. Op die manier probeert Bevrijdingsfilms filmmakers uit de Derde Wereld te steunen en hen een eerlijke prijs voor hun produkt te geven.

Socialisme

Veto: Jullie begeleiden vaak ook de films die jullie aanbieden. Wat houdt dat in?

Franssens: "In het begin gingen wij bijna altijd mee. Ten eerste omdat het onze bedoeling is een film niet zomaar op de mensen los te laten en we informatie willen geven, soms bijvoorbeeld in de vorm van een spel, en ten tweede om eventueel technische bijstand te leveren. We willen echter ook onze mening niet opdringen. Dat

heeft geen enkele zin. Je moet dat stapje voor stapje doen, anders krijg je een overrecht effect. Zo raden we vaak aan niet met de meest politieke film te beginnen. Die kan je beter op het einde programmeren."

Veto: Is Bevrijdingsfilms gelieerd aan een politieke partij?

Franssens: "We hebben systematisch geweigerd te werken met mensen van een of andere politieke partij. Verschillende partijen hebben mensen aangeboden, maar dan moest Bevrijdingsfilms een beetje ten dienste staan van hen. We wilden echter geen politiek etiket opgekleefd krijgen, aangezien dan alleen de mensen van die partij zouden komen en niet de personen die we juist willen bereiken."

"We verdedigen wel een vorm van basis-socialisme, omdat we vinden dat er meer gelijkheid moet komen en we meer socio' van elkaar moeten zijn. In die zin opteer je wel voor een serieus socialisme, maar niet zoals in het voorbeeld Oostblok. We hebben steeds films geweigerd uit het Oostblok, om niet met dat socialisme geïdentificeerd te worden. Het kommunisme heeft volgens mij maar een deel van het socialisme verwezenlijkt."

Kommercieel

Veto: Van bij het begin hanteert Bevrijdingsfilms de slogan "de mensen wereldwijd leren denken om lokaal te handelen". Hoe zien jullie dat juist?

Franssens: "Wij zijn ervan overtuigd dat je geen juiste analyse kan maken van de problemen hier als je ze niet in hun wereldcontext plaatst. Daarom sluiten bijvoorbeeld veel bedrijven

hier? Omdat ze hun produkten niet meer kwijt kunnen aan de Derde Wereld, aangezien deze minder en minder inkomsten heeft. Vijfentwintig jaar geleden moest Colombia om één landbouwtraktor te kopen negentien balen kofie verkopen. Vijf jaar geleden waren dat reeds tweenzeventig balen en nu denk ik dat het er rond de honderdveertig zijn. Colombia kan dus nu minder landbouwtraktoren kopen. Hetzelfde met de landbouw van de autofiles. Betaald de Derde Wereld een rechtvaardige prijs voor hun grondstoffen en de auto zal hier veel meer gaan kosten, met als gevolg dat er minder auto's zullen zijn. Dat is natuurlijk idealistisch denken, maar uiteindelijk zullen we ertoe gedwongen worden."

"Vandaar ook dat veel partijen hier zich niet meer geloofwaardig kunnen maken. Veel mensen begrijpen onbewust dat er op wereldwijd iets aan het gebeuren is waar onze politici niet veel kunnen aan doen. Ik heb alle respect voor mensen als bijvoorbeeld Paula d'Hondt, maar ook zij durven niet praten over de echte oorzaken van de onderontwikkeling."

Mondig

Veto: Denkt u dan dat jullie met Bevrijdingsfilms druk kunnen uitoefenen om die situatie te verbeteren?

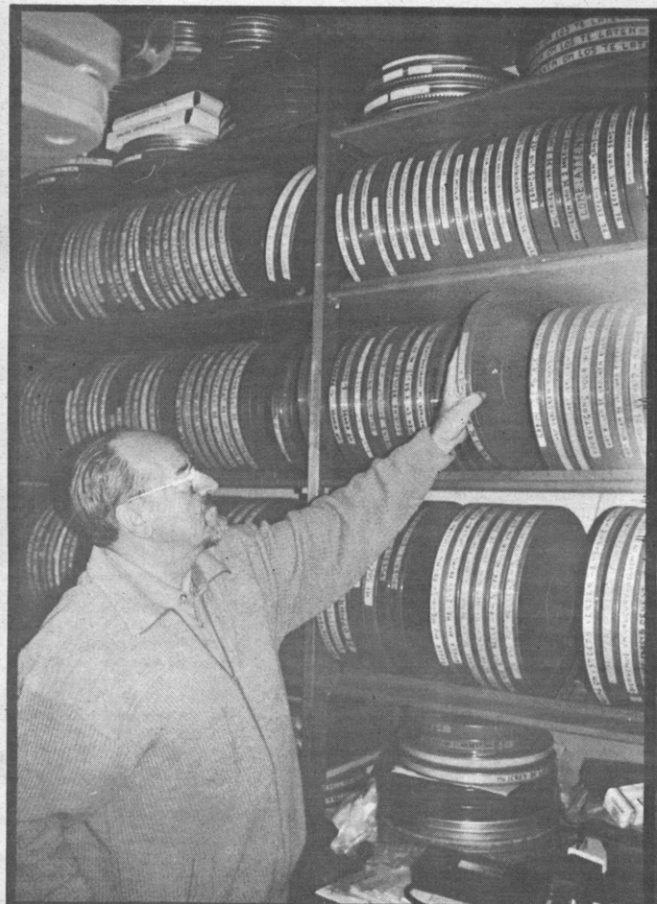
Franssens: "Dat kunnen wij als kleine organisatie niet. Het enige wat wij kunnen doen is informatie verspreiden. De oplossing van de problemen kan pas beginnen als men ze inzicht. Lokaal handelen betekent dan voor ons onder andere de mensen mondig maken."

Veto: Die informatie verspreiden jullie via niet-commerciële films met een maatschappij-kritisch thema. Nochtans verdelen jullie sinds enkele jaren ook films als 'Atame', 'Judou', 'Toto, le héros',... films waarvan het sociale thema iets minder uitgesproken is en die toch duidelijk meer commercieel gericht zijn?

Franssens: "Ja, een aantal jaar geleden zat Bevrijdingsfilms in moeilijke tijden. We hadden toen twee mogelijkheden: ofwel soepeerden we Bevrijdingsfilms op, en dan was het gedaan met de organisatie. Wij vonden echter onze werking te belangrijk om op te geven en hebben dan besloten om ons gedeeltelijk naar de commerciële sektor te richten. Op deze manier is dit een middel voor ons om andere zaken te financieren. Daarnaast zijn we eveneens overgegaan tot de groot-beeldprojectie, zodat we nu grotere delen uit de moeilijkheden zijn en we bijna meer dan het dubbel verhuurden doen."

Veto: Gaat dit niet ten koste van de meer politieke en maatschappij-kritische films?

Franssens: "Neen, wij kijken nog steeds in de eerste plaats uit naar die films. Het is echter wel zo dat de landen van de Derde Wereld momenteel veel minder geld hebben om films te produceren. Alleen Mexico staat er iets beter voor."

Nee, nee, links, links

(foto Els Castelein)